DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXII | Kaina 35 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, BIRŽELIS – JUNE 26, 1991 Nr. 124

Atstovų rūmai skiria paramą Pabaltijo kraštams

Kad būtų 7.5 ml. dol. ir Senato projekte

Washingtonas. – *Tęsiame vakar pradėtą Lietuvių Informacijos Centro apžvalgą ryšium su Atstovų rūmų nutarimu skirti Pabaltijui paramą, kuri dar turi būti suderinta su JAV Senato nutarimu.*

Minimos Pabaltijo respublikos

Kyl pataisos keturiose pastraipose minimos ir Pabaltijo šalys. Reikalaujama, kad sovietų valdžia nebepažeidinėtų spaudos laisvės Pabaltijo šalyse bei sovietų respublikose; pradėtų „reikšmingas" derybas su Pabaltijo šalių bei sovietų respublikų vadovais tautinio apsisprendimo klausimu; sugrąžintų visus pastatus bei kitokį turtą, kurį Pabaltijo šalyse užgrobė nuo š.m. sausio 1 d., ir užtikrintų, kad jai teikiama parama bus bešališkai skirstoma Pabaltijo šalims bei sovietų respublikoms, nurodant detalizuotą planą, kaip tai bus vykdoma. Pastarąsias dvi sąlygas prie Kyl pataisos prijungė kongresmenas Richard Durbin, demokratas iš Illinois.

Kyl pataisa suteikia progą JAV prezidentui apeiti visus šiuos apribojimus, jeigu jis nutars, kad paramos teikimas Sovietų Sąjungai pasitarnauja Amerikos nacionaliniams interesams. Tačiau, net ir tokiu atveju, jeigu prezidentas nutartų skirti kreditus Sovietų Sąjungai, jis yra įpareigojamas iš jos pareikalauti užstatą, kuris pilnai padengtų teikiamų kreditų sumą.

Prezidento nusistatymas?

Kaip pažymi birželio 21 d. Washington Post, prezidentui Bushui be abejo nepatiks Kyl pataisa bei kiti Atstovų rūmų nutarimai, įrašyti į finansinės pagalbos užsieno šalims įgaliojimo įstatymo projektą, pavyzdžiui, įgalioti lėšas organizacijoms,remiančioms abortus bei nutraukti paramą Pakistanui, jeigu prezidentas negali užtikrinti, kad toji šalis neturi atominių ginklų. Prezidentas dažnai nesutaria su Kongresu užsienio politikos srityje, tvirtindamas, kad pastarasis kišasi ten, kur neturėtų kištis. Kaip pažymi Post korespondentas, jeigu šis įstatymo projektas išliks toks, koks jis yra, tai Prezidentas Bushas jį greičiausiai vetuos.

O kad lėšų įgaliojimo bei asignavimo įstatymai išliktų tokie, kokie jie dabar yra, JAV Senatas turėtų nubalsuoti lygiai tuos pačius įstatymus. Nors Senatas tik liepos mėnesį ar vėliau svarstys lėšų teikimą užsienio šalims, nėra jokio pagrindo manyti, kad jis priimtų nutarimus, kurie nesiskirtų nuo Atstovų rūmų nutarimų. Pagal įprastą tvarką, Senatui priėmus lėšų įgaliojimo bei asignavimo įstatymus, turės prie bendro stalo susėsti Senato ir Atstovų rūmų atstovai vadinamam konferencijos komitete suderinti skirtumams.

Bet nėra užtikrinimo

Užtat, nors Atstovų rūmai jau nusprendė Pabaltijo šalims paskirti 7.5 milijonų dolerių, tai toli gražu nėra užtikrinimas, kad toks bus bendras Kongreso sprendimas. Kaip žinia, pernai Senatas nusprendė skirti 25 milijonus dolerių Baltijos šalims, o Atstovų rūmai – nieko. Kai susirinko Senato bei Atstovų rūmų atstovai derinti skirtumus, visos lėšos,paskirtos Pabaltijo šalims.buvo išbrauktos. Todėl dabar daromos pastangos Senato įstatymų projektuose įrašyti tą pačią 7,5 milijonų dolerių sumą, kad paramos Baltijos šalims klausimas neliktų konferencijos komiteto nuožiūrai.

Nors sumos, siūlomos Baltijos šalims, kuklesnės negu pernai, tačiau atrodo, kad perspektyvos tos paramos suteikimui geresnės. Senato vadovai kur kas palankiau nusiteikę Pabaltijo šalių atžvilgiu negu Atstovų rūmų vadovai. Pavojus ne tas, kad Senatas nenorės jokios šalpos skirti Pabaltijo šalims, o kad gali skirti kitokias sumas arba kitokiems tikslams, negu nustatyta Atstovų rūmų įstatymuose.

Yra ir dar vienas akivaizdus skirtumas, lyginant šiuos metus su praėjusiais. Pernai buvo mesti kaltinimai dviem įtakingiems kongresmenams – Užsienio reikalų komiteto nariui Lee Hamilton ir Lėšų asignavimo komiteto nariui David Obey – kad jie konferencijos komitete užblokavo visas lėšas Pabaltijo šalims. Šiemet iš anksto buvo išrūpintas jų pritarimas 7.5 milijonų dolerių pagalbai Baltijos šalims.

Prieš išvykdamas į namus, Rusijos Respublikos prez. Borisas Jelcinas lankėsi New Yorko Wall Street, kalbėjo New Yorko universiteto studentams, taresi su pramonės vadais, vizitavo krautuves ir susitiko su fondacijų viršininkais.

Pirmoji respublika pritarė federacijai

Ir Gudijos žmonės rinks prezidentą

Maskva. Birželio 24. – Šį pirmadienį Maskvos radijas paskelbė, jog Kazakstanas yra pirmoji respublika, patvirtinusi prez. M. Gorbačiovo sutartį, kuria steigiama naujoji federalinė sąjunga.

Trumpame pranešime buvo sakoma, jog ši centrinės Azijos respublika priėmė taip pat kai kuriuos papildymus ir išnagrinėjo kiekvieną tos sutarties pastraipą. Nesakoma, kokie punktai yra pataisyti, bet tik pranešama, jog Kazakstano prezidentas Nursultan Nazarbajev vadovaus Kazakstano delegacijai, kuri pasirašys susitarimą. Sąjungos sutartis, kuri aptaria ryšius tarp centro vyriausybės ir respublikų, buvo aptarta Gorbačiovo ir devynių respublikų vadų specialiame pasitarime.

Šios sutarties tekstas, kuri yra Gorbačiovo prezidentavimo esminė dalis, kad išlaikytų Sovietų Sąjungą kartu, buvo pasiųsta visoms respublikoms patvirtinti prieš savaitę laiko. Kai kurie teksto skirtumai dar esą neišlyginti, o svarbiausia, kad šiai sutarčiai priešinasi senieji komunistai Aukščiausiojoje taryboje.

Nuosavybės įstatymas

Sovietų deputatai turi įstatymo projektą, kuriuo į privačias rankas perduodama pusė visos valstybės nuosavybės iki 1992 metų galo, o iki 1995 metų pabaigos turėtų būti perleista privačion nuosavybėn 60% valstybinio turto. Tą įstatymo projektą įteikė Gorbačiovo vyriausybė. Prieš ji jau pasisakė Jegoras Ligačiovas, kuris Komunistų partijoje žinomas, kaip privačios nuosavybės priešininkas. Kiti deputatai kalbėdami pasisakė kad tuo būdu bus pasukta į kapitalistinę sistemą ir gali įsigalėti mafijos stiliaus struktūra.

Tačiau debatų metu buvo ir kitokių kalbų. Deputatas Ernst Gukasov priminė Tarybos nariams, jog visuotinis Boriso Jelcino laimėjimas rinkimuose išreiškia, jog žmonės nori pagrindinių ekonominių reformų, o privatizacijos įstatymas yra esminis dalykas. Bet Gorbačiovo vyriausybės pasiūlytame įstatymo projekte atominės jėgainės, elektros sistema, ginklų gaminimo fabrikai, traukiniai, komunikacijos priemonės, erdvės tyrimo centrai, aerouostai ir visi uostai neįeina į šį įstatymą. Gi Sojuzo grupės vardu buvo pareiškta, kad ši sutartis „yra mūsų valstybės sunaikinimas".

Kitas svarbus įvykis – Gudijos parlamentas pirmadienį nubalsavo, kad respublikos prezidentas bus renkamas tiesioginiu žmonių balsavimu, kaip kad buvo Gruzijoje ir Rusijoje.

— **Washingtone** administracijos aukštieji pareigūnai sako, jog generolas Norman Schwarzkopf buvo pasiruošęs pulti Irako 4,500 tankų ir juos sunaikinti, bet staiga gavo pranešimą iš Baltųjų rūmų, kad po 28 valandų pradedamos karo paliaubos ir reikia sulaikyti visus puolimus.

— **Baltieji** rūmai sako, jog prez. G. Bushas po Londono ekonominės konferencijos dar vyksiąs į Graikiją ir Turkiją.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Kroatijos** Respublika vakar paskelbė, jog pasitraukia iš Jugoslavijos federacinės sudėties ir save laiko nepriklausoma valstybe.

— **Leningrado** miesto taryba, remdamasi pravestu referendumu, paprašė Rusijos Respublikos Aukščiausiąją tarybą patvirtinti jos prašymą, kad nuo dabar šis miestas vėl būtų vadinamas St. Petersburgo vardu.

— **Tiranoje**, Albanijos sostinėje, pirmą kartą jų parlamente kalbėjo JAV Valstybės departamento sekretorius, kuris išsireiškė: „Aš sakau Albanijos žmonėms – Amerika grįžta pas jus". Albanijos parlamente vis dar dominuoja komunistai. „Jūs atlikote didelį lūžį, kad pradėtumėte dalyvauti vėl tautų bendruomenėje po dešimtmečių sau įsivestos izoliacijos".

— **Berlyną** pasirinkdami naujosios Vokietijos sostine, kai kurie Bundestago nariai jau kalba, kad reikės Vokietiją padaryti vėl pirmaujančia valstybe pasaulyje.

— **Sovietų** Sąjungoje praėjusį savaitgalį daugelyje miestų buvo paminėta žuvusieji Antrajame Pasauliniame kare, kurių priskaičiuojama iki 20 milijonų žmonių.

— **Maskvoje** Aukščiausias Sovietas paprašė prez. Gorbačiovą išdėstyti savo planus, kaip jis mano reformuoti ekonomiją, nežiūrint, kad už jį pasisakė dauguma deputatų.

Senato mažumos vadas Robert Dole, kai buvo suruošti pietūs Kapitoliuje pagerbti Rusijos prezidentui B.Jelcinui, tai pasodino kartu Jelciną ir naujai sovietams nominuotą prez. Busho ambasadorių Robertą Straussą, kad jie per tas dvi valandas galėtų geriau susipažinti, nežiūrint Valstybės departamento nepasitenkinimo.

— **Baltųjų** rūmų štabo viršininkui John Sununu, kurio pareigos prilygsta valstybės ministerio pirmininko pareigoms, įsakyta laikytis naujų taisyklių, kai norima pasinaudoti valstybiniu lėktuvu, kurio skrydžiu negalima naudotis savo privatiems reikalams.

Finansų ministeriai nesutinka duoti Sovietams bilijonų

Bendradarbio statusas Gorbačiovui

Londonas. – Birželio 23. – Septynios didžiosios industrinės šalys sutiko iš principo, jog Sovietų Sąjungai reikia suteikti ribotą statusą Tarptautiniame Pinigų fonde, pasakė Amerikos Iždo sekretorius Nicholas F. Brady.

Šis klausimas bus svarstomas kitą mėnesį, kai tų septynių valstybių vadai susirinks Londone, tačiau jau dabar yra tam palankus nusistatymas. Nusistatyta, kai Gorbačiovas atvyks į Londoną, jam pranešti oficialiai, jog suteikiamas bendradarbio, bet ne tikro nario statusas. Gal būt bus suteikta teisė dalyvauti ir Pasaulio banko organizacijoje, o tai įgalins Vakarus teikti Sovietams techninę pagalbą jų ekonominėm reformom, tačiau nebus tuojau pat duodama pinigų. Visa tai reiškia, jog dar tolimas kelias, kad Sovietai galėtų dalyvauti Vakarų finansinėje sistemoje, nors prez. Bushas buvo tai pasiūlęs gruodžio mėnesį.

Kol ten nėra demokratijos...

Londone JAV Iždo sekretorius Brady su kitais finansų ministeriais iš šešių valstybių, apsvarstė šią situaciją kartu su centrinių bankų vadais, kurie negalėjo sutarti, ar jau dabar Gorbačiovui duoti milžinišką finansinę paramą. Iš septynių valstybių, JAV, Britanija ir Japonija daugiausia pasipriešino prieš Sovietų Sąjungai teiktiną finansinę pagalbą, kol nėra aišku, kad Maskva tikrai pereina į laisvos prekybos demokratiją. Palankiau į šią problemą pažiūrėjo Vokietija ir Prancūzija, kurios nebuvo taip griežtai nusistačiusios prieš pinigų davimą Sovietams. Pasitarime dalyvavo taip pat Italija ir Kanada.

Fondų tikslas

Tarptautinio Pinigų Fondo paskirtis yra padėti kraštams įvykdyti plataus masto ekonominius planus, suteikiant finansinę pagalbą. Pavyzdžiui, galėtų padėti Sovietų Sąjungai, kad rublis būtų keičiams į visas užsieno valiutas ir įsivesti laisvas verslo kainas. Kita panaši organizacija – Pasaulio bankas – padeda kraštams išvystyti privataus sektoriaus programas. Pavyzdžiui, galėtų Maskvai padėti pervesti valstybės kontroliuojamą naftos pramonę į investavimų industriją arba suorganizuoti Vakarų stiliaus bankinę bei finansinę sistemą. Tad spaudos konferencijoje Iždo sekretorius Brady ir pasakė, jog pasiektas susipratimas, kad Sovietų Sąjunga turėtų „Associate Status" yra geras dalykas.

Dėl Sovietų smurto, plano nesvarstė

Iždo sekretorius pastebėjo, kad toks statusas yra naujas dalykas, todėl tokio nario teisės nėra aptartos ir niekur nenusakytos, tad bus nauja formą. Tos valstybės dar turės aptarti tokio nario teises ir pareigas. Prez. Busho gruodžio mėnesį padarytas paiūlymas buvo nesvarstytas, kadangi Sovietai pradėjo daryti užpuolimus Pabaltijo respublikose ir naudoti smurtą, rašo „New York Times". Maskva norėtų pilnateisio nario statuso pasaulinėje finansų sistemoje. Praėjusią savaitę Grobačiovas pasakė, jog jis norėtų sujungti tą Harvardo ekonomistų ir jo pasiuntinio Grigory Javlinskio sudarytą projektą su Sovietų ministerio pirmininko Pavlovo planu, kuris tik palaipsniui tegali būti įgyvendinamas Sovietų Sąjungoje. Harvardo planas turėtų pertvarkyti Sovietų ekonomiją per 5 metus su 100 bilijonų dolerių pagalba, bet pagal tą planą negali būti susilaikoma nuo vakarietiško stiliaus ekonomijos.

Dolerio bangavimas

Kitas svarbus pasitarimo punktas septynių Finansų ministerių posėdyje buvo tai, ką daryti su dolerio „pakilimu" ir jo „bangavimu". Tačiau buvo sutarta, kad galima dar gyventi su dabartiniu dolerio lygiu. Bet jei doleris pradėtų mažėti ir dėl to susidarytų pasaulio ekonomijai sunkumų, tai kitos Vakarų valstybės turėtų reaguoti parduodant ar superkant kitas valiutas.

Iš Maskvos nebuvo gautas joks oficialus komentaras dėl jai siūlomo statuso. Manoma, kad Gorbačiovas sutiks, kadangi tai gali vesti į pilnateisę narystę. Jo didžioji problema yra namuose, nes tai įgavo politinę prasmę senųjų komunistų galvosenoje. Jie sako jog dalyvavimas Tarptautiniame Pinigų Fonde yra kapitalistų noras užvaldyti Sovietų Sąjungą ir tuo pačiu visą pasaulį. Tai buvo surišta su politine padėtimi Sovietų taryboje, kai min. pirm. Pavlovas pareikalavo sumažinti Gorbačiovo teises.

Kaltinimai Amerikai

Iš uždaros sesijos Vakarų žurnalistai sužinojo, jog ten kalėjęs KGB viršininkas Vladimiras Kriučkovas atnaujino senuosius kaltinimus, kad Amerikos CIA turi planą suparaližuoti Sovietų ekonomijai. Jis pasisakė prieš bet kokią Vakarų pagalbą. Pats Gorbačiovas, spaudžiamas šių senųjų komunistų, vėl sušvelnino padėtį, kai pasisakė už Harvardo ir savo vyriausybės plano sujungimą į vieną ekonominį planą. Klausimas, kokį planą Gorbačiovas atsiveš į Londoną.

— **Boris Jelcinas,** sugrįžęs į Rusiją, pasakė, jog jo trijų dienų vizitas Amerikoje „šį kartą pralenkė visas jo turėtas viltis – pasisekė gerai".

Palaidotas kriptoje

Vilnius. Birželio 24. – Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius, dalyvaujant labai daug žmonių, šiandien buvo palaidotas katedros kriptoje, kaip – pranešė „Laisvosios Europos radijas". Tūkstančiai žmonių praėjo pro jo karstą. Laidotuvių gedulingas šv. Mišias koncelebravo kardinolas Vincentas Sladkevičius, kartu su popiežiaus legatu arkivysk. Audriu Bačkiu, visais Lietuvos vyskpais, Maskvos arkivyskupu ir Lomžos, Bialostoko ir Novosibirsko vyskupais. Vyskupas Sigitas Tamkevičius pasakė pamokslą.

Loreta, tu nugalėjai, tai įrašas ant Loretos Asanavičiūtės paminklo. O suėjus šimtui dienų nuo tragiškų sausio 13-osios įvykių, buvo pasodinta po medelį: 13 ąžuoliukų, o pačiam vidury – liepaitė. Čia vis tvarkoma žemė prie jos paminklo ir liepaitės.

KALENDORIUS

Birželio 26 d.: Dovydas Jaunius, Persevera, Salvijus, Viltautė, Virkantas.

Birželio 27 d.: Vladislovas, Gediminas, Ema, Norgailė, Ladas, Samsonas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29. Temperatūra dieną 90 l., naktį 70 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

TĖVYNĖJE LANKANTIS

„MANO LIETUVA"! Tai buvo pirmieji mano žodžiai, ištarti išlipus iš traukinio Vilniaus stotyje. Sakoma, kad širdis pasilieka ten kur atsiskleidė pirmieji kūdikystės jausmai, pergyvenimai, džiaugsmai. Nors gyvenimas žmogų nubloškia toli nuo gimtinės namų, tėviškės liepsnelė visuomet lieka širdyje. Šiam pavasariui išskleidus pirmuosius pumpurėlius, po daugelio metų vėl pamačiau Lietuvą ir prisiminimai, lyg sapnas, tapo realybė. Gal kas sakytų, tai daug nereiškia, nes palikau ją maža būdama, tačiau išeivija ir lietuviška šeima išugdė ir išlaikė manyje pagarbą ir meilę tėvynei.

Lietuvos Skautų sąjungos Tarybos Pirmininko v.s. Felikso Šakalio ir Vyriausios skautininkės v.s. Alinos Dvoreckienės viza buvo išrūpinta be kliūčių. Aš ir mano vyras nutarėme vykti į Lietuvą per Varšuvą. Man, gyvenančiai demokratiškame pasaulyje, sunku suprasti tokią aplinką, kurioje ilgus metus vyravo „liaudis", iki šiai dienai negaliu suprasti tos komunistinės „pažangos". Tas biurokratiškumas išduodant leidimus, tikrinant dokumentus buvo įdomus, nuostabą keliantis ir kartais net tiesiog juokingas. Sovietiniai traukiniai yra tamsūs, niūrūs, nepatogūs ir triukšmingi. Žmonės juose išvargę, rimti. Tai buvo mano pirmosios mintys Varšuvoje, išvydus traukinį, kuriuo keliavome į Vilnių. O ta kelionė, tai jau kita pasaka; sustojimai, dokumentų tikrinimai, traukinio ratų keitimai, tikra komunistinė „pažanga".

Ir jau Vilnius! Būrys giminių apsupo mus su žibuoklėmis, gvazdikais, ir pabučiavimais. Tuo prasidėjo trejų savaičių viešnagė Lietuvoje.

Pirmiausiai į Kauną! Išvaikštinėjome visus kampelius ir žymesnes vietas. Ir kokių gražių vietų esama Kaune! Negaliu net išminėti jas visas. Turtingas architektūrinis menas, ypač bažnyčiose, rodė kokio aukšto lygio Lietuva buvo pasiekusi. Įvairūs pastatai dabar yra restauruojami, nors sąlygos labai sunkios tai sėkmingai vykdyti.

Skautų būstinėje Kaune susipažinau su broliu Feliksu Šakaliu ir atnaujinom pažintį su sese Alina Dvoreckiene, prisimindamos pernykštę jos viešnagę Didž. Britanijoje. Malonus ir graudinantis būrelis sesių sutiko mane tą saulėtą popietę. Teko ilgai kalbėtis, dalintis įspūdžiais, problemomis. Taip pat su broliu Feliksu nuvykome į jūrų skautų sueigą netoli buvusios prezidentūros rūmų. Susirinkęs jaunimėlis atidžiai klausė draugininko žodžio, stebėjo įdomią video apie jūrų skautų iškylas. Susirinkę tėveliai buvo raginami įjungti savo vaikus į skautų eiles. Ta proga buvo suteikta galimybė man kalbėti per Kauno radiją, kurio darbuotojai tą dieną buvo pakviesti į sueigą.

Toliau — į tėvelio tėviškę Plungę. Miegojome senelių namuose gražioje Plungės aplinkoje. Prausėmės šulinio vandeniu ir prie lietuviškos krosnies kalbėjomės apie praeities laikus. Senelis mėgo skautus, ir palėpėje radau visą glėbį „Skautų aido" nuo pat pirmo leidinio. Grožėjausi močiutės ir tetų puikiais rankdarbiais, iki šių dienų taip gražiai užlaikytais.

Mano tėviškėje Kretingoje skubėjau Gedimino gatvės link, ieškodama to mūrinio namo su sodu, kurį prisiminiau jaunystėje. Deja nesuradau (nors vėliau pasakojo dėdė, kad namas tebestovi, bet gatvėje buvę daug pasikeitimų), tai kitų metų uždavinys — jį pamatyti.

Palangos paplūdimyje pabraidėme per smulkų kaip miltai smėlį. Oras buvo saulėtas ir maloniai pavasariškas. Pušynuose matėsi vilos ir gražiai užlaikomi pastatai. Tuo laiku ten vasarojo Sveikatingumo grupė ir ją užtikome Palangoje bėginėjant gatvėse su daina, šypsena. Atrodė, kad visa Palanga skambėjo lietuviška daina!

Trumpam sustojome Klaipėdoje. Čia užtikome Lenino statulą, saugojamą kareivių ir tankų. Nejaugi marmurą reikia taip kruopščiai saugoti?

Galutinai apsistojome Vilniuje. Pirmiausia, kartu su sese Alina, buvo garbė turėti audienciją pas Lietuvos A. T. Pirmininką Vytautą Landsbergį. Ta proga sesė Alina įteikė gerbiamam Prezidentui dovanėlę nuo JAV lietuvių skautų. Prezidento gilūs ir ramūs pareiškimai, kad Lietuvos skautai turi tapti pilnateisiais Tarptautinės Skautų sąjungos nariais, paliko gilų įspūdį. Kalbėjome apie ryšių palaikymą tarp Didž. Britanijos ir Lietuvos skautų. Užsimojau su Lietuvos LSS vadijos pritarimu tą ryšį vystyt.

Kokia staigmena buvo einant iš Parlamento rūmų netikėtai susitikti su kun. A. Saulaičiu, kuris ką tik buvo atvykęs į Lietuvą. Nors laiko buvo mažai, trumpai pasikalbėjome, ir skubėjome į „Skirgailos" spektaklį Vilniaus teatre.

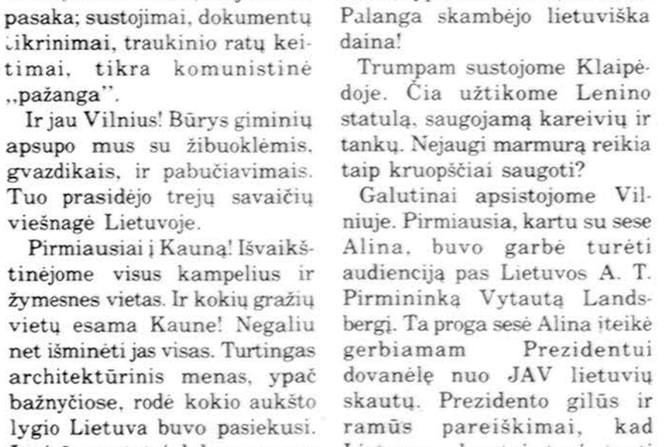

Vilniaus krašto skaučių sueigoje. Iš k. — vilnietė vyr. skautė Vilija Mačiulytė, viešnia Europos rajono LSS vadeivė s. Vida Gasperienė iš Anglijos, Lietuvos Skaučių Seserijos Garbės gynėja jvs Koletta Jurskienė ir Lietuvos Skaučių Seserijos Vyriausia skautininkė s. Alina Dvoreckienė.

Parlamento rūmų išorinė siena apsupta cementiniais blokais, smėlio maišais ir visa aplipdyta plakatais, vėliavomis iš visos Lietuvos. Bendras šūkis „Laisvė Lietuvai" graudino iki ašarų.

Taip pat graudino televizijos bokšto kalnelis, ant kurio gulėjo didžiulis metalinis kryžius. „Išvaduotojai" jo neleido pastatyti, tai kryžius liko paguldytas, Lietuvos aukų prisiminimui. Kryžius papuoštas gėlėmis. Spaudos rūmai atrodė nebylūs, niūrūs. Pro vieną lango plyšelį, lyg nedrąsiai kyšojo raudona nosinaitė (vėliava) visai svetima trispalvėmis plevėsuojančioje Lietuvoje.

Labai smagiai buvo praleistas laikas Vilniaus Krašto skautų sueigoje, vykusioje 9-toje mokykloje. Puikus jaunimėlis taip gražiai dainavo, žaidė! Čia ryškiai matėsi Lietuvos skautijos ateitis, dėka pasišventusių tėvelių ir pasiaukojusių mokytojų, įsijungusių į skautų eiles. Sueigą filmavo Lietuvos „Panorama".

Su sese Alina keliavome į Kernavę pas menininką Juozą Binkį, į keramikos gamyklą, ir į Trakus. Visur taip įdomu, gražu ir taip pat graudu...

Vilniuje išvaikštinėjome daug kiemelių, bažnyčių, teatrų ir kitų vietų pas draugus, pas gimines. Sekmadienį kartu su choru giedojau Šv. Rapolo bažnyčioje. Kitais metais prižadėjau atvykti su naujom giesmėm. Nuo Gedimino pilies išvydome visą Vilniaus senamiestį. Grožėjausi Vilniaus Universiteto architektūriniu menu. O Vilniaus katedroje prelatas Vasiliauskas mus vedžiojo po nuostabius istorinius požemius, kuriose slypi tikroji Lietuvos istorija.

Ir jau namo. Tas laikas prabėgo kaip žaibas, bet prisiminimai neišpasakojami. Giminaičiams, sesėms ir broliams palinkėjome viso geriausio, sveikatos ir ištvermės. Pasiėmėm visą glėbį adresų, norinčių susirašinėti su anglų skautėmis. Vilniaus stotyje su ašaromis atsisveikinome. Iki pasimatymo kitais metais — Laisvoje Lietuvoje!

s. Vida Gasperienė
LSS Europos rajono Seserijos vadeivė.

Los Angeles „Palangos" tunto skautės kandidatės ir vadovės. Iš k. — Ramiojo vandenyno rajono vadeivė s. fil. Danutė Giedraitienė, vyr. skautės kandidatės — Nida Paplauskaitė, Rima Mulokaitė, Lidija Tompauskaitė, Laima Žemaitaitytė, būrelio vadovė ps. Gailė Radvenytė, Viltis Janutaitė, Vanesa Kašelionytė, Tara Barauskaitė ir tuntininkė s. Gražina Tompauskienė.

LOS ANGELES PAŽIBOS

Los Angeles yra garsusis Hollywoodas kur žvaigždės kyla ir leidžiasi. Šiuo metu tos tikrosios žvaigždės „Palangos" tunte yra kandidatės į vyresnes skautes, vadovaujamos ps. Gailės Radvenytės. Kandidačių veiklaus darbo metų kulminacinė sueiga įvyko šeštadienį, birželio aštuntą dieną. Šioje sueigoje buvo skaitomos ir diskutuojamos kiekvienos skautės pasirinktos temos. Tai svarbi pasiruošimo dalis prieš duodant vyresnės skautės įžodį.

Vadovė Gailė supažindino kandidates su susirinkusiomis vyr. skautėmis ir vadovėmis. Sueigoje dalyvavo ir Ramiojo vandenyno rajono vadeivė s. fil. Danutė Giedraitienė bei tuntininkė s. Gražina Tompauskienė. Jaunoji vadovė apgailestavo, kad baigiasi kandidatavimo laikotarpis, kuriuo metu visos tiek daug dirbo ir taip gražiai tarpusavy susigyveno. Sueigoje nuo pat pradžių jautėsi ypatinga šiluma, tai yra nuopelnas ps. Gailės Radvenytės, kuri šiam būriui mergaičių vadovavo, ne tik paskutiniais metais, bet vedė jas nuo „geltonšlipsių" per prityrusias skautes. Tai didelis pasišventimas jaunos vadovės, bet, tuo pačiu, ir nepaprastas džiaugsmas vyresnėms sesėms, nes čia jaučiasi skautiškos amžinos ugnelės stiprumas ir tęstinumas.

Temas skaitė kandidatės Tara Barauskaitė („Skautija ir gyvenimas"), Viltis Janutaitė („Dabartinė skautė turi būti gamtos draugė"), Vanesa Kašelionytė („Religijos svarba"), Rima Mulokaitė („Mano skautų stovyklų prisiminimai"), Nida Paplauskaitė („Tėvynės ateities gerovei"), Lidija Tompauskaitė („Vyresniųjų skaučių pažadas"), ir Laima Žemaitaitytė („Skautijos keliu"). Pasirinktos temos buvo gilios ir nuoširdžios, išlaikančios susirinkusių įtemptą dėmesį per daugiau negu kelias valandas ir keliančios gerus klausimus bei aktualias diskusijas. Tai buvo ypatinga sueiga, kupina šilumos, gražių minčių, juoko ir net ašarų. Sėkmės ir ištvermės puikiai vadovei ir žavingoms kandidatėms.

(ds)

STOVYKLOMS ARTĖJANT

CHICAGOS SKAUTIJOS „DIDVYRIŲ ŽEMĖ" 1991 M.
Liepos 13-27 d., Rake

Stovyklos tikslas

Gyventi ir džiaugtis gamtoje! Siekant skautiškos ideologijos principu, sudaryti lietuviškam jaunimui progą auklėtis aplinkoje, pagrįstoje lietuviškumu, gamtos pažinimu, fiziniu auklėjimu ir tarnavimu DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI, kad tobulėdami fiziniai ir dvasiniai, skautai išsivystytų savarankiškais ir naudingais lietuvių bendruomenės nariais.

Stovyklos tvarka

Stovykloje kreipiamas didelis dėmesys į skautų apsaugą ir bendrą tvarką!

Stovyklautojai dirba ir gyvena skiltimis/būreliais. Skiltys sudaro draugoves, kurios stovyklauja paskirtuose rajonuose/pastovyklėse.

Pastovyklių vadovai ir jų padėjėjai yra atsakingi už jų globon paskirtų skautų dienotvarkės ir programos išėjimą.

Stovyklautojai laikosi Skautiškų įstatų.

Mandagumas, draugiškumas, paklusnumas ir tvarkingumas sudaro stovyklinio gyvenimo pagrindus.

Stovyklos visa programa yra pravedama lietuvių kalba. Stovyklautojai yra skatinami kalbėti lietuviškai.

Stovykloje neleidžiama turėti

peilių ir degtuku,
fejerverkų — (fire crackers)
radijo/walkman aparatų
elektroninių žaidimų,

Draustini daiktai bus paimti ir grąžinami tik grįžtant namo!

Alkoholinių gėrimų bei narkotikų vartojimas stovykloje GRIEŽTAI DRAUDŽIAMAS!

Stovyklos vadovybė imsis visų priemonių šias taisykles įgyvendinti. Ypatingu atveju, liečiančiu stovyklautoją, stovyklos vadovybė susisieks su jo/jos tėvais.

Pakartotinai nesilaikąs stovyklinės tvarkos jaunuolis,-ė bus prašomas apleisti stovyklą.

Visi lankytojai ir svečiai laikosi stovyklinių taisyklių.

Maitinimas

Ruošdami stovyklinę programą, rūpinamės turėti sveiką, skanų maistą.

Stovyklautojai, alergiški kuriam maistui, prašomi tai pažymėti sveikatos anketose.

Maisto į stovyklą nesivežti ir nesiųsti!

Stovykloje valgomi trys pagrindiniai, nenormuojami valgiai su sveikais užkandžiais tarp pagrindinių valgių.

Higienos sumetimais neleidžiama stovyklautojams turėti maistą ar saldainius palapinėse!

Svečiai

Visi lankytojai ir svečiai atvykę stovyklon, tuoj praneša stovyklos vadijai ir užsiregistruoja administracijoje. Lankytojai stovyklos ribose laikosi nustatytų taisyklių ir stovyklauja tik su stovyklos vadovybės leidimu.

Su skautiška nuotaika laukiame visų sesių ir brolių, atvykstančių į stovyklą!

s. Marytė Utz
Stovyklos Viršininkė

ATLANTO RAJONO STOVYKLA „BUDĖK!"

Atlanto rajono skautų,-čių stovykla „Budėk" vyks rugpjūčio 17-25 dienomis BSA Camp Resolute, Bolton, Massachusetts. Stovyklos viršininkė — jvs Genovaitė Treinienė, Atlanto rajono vadė. Seserijos pastovyklės viršininkė ps. Teresė Meiluvienė. Brolijos vadovą paskelbsim artimiausiu laiku.

Stovykla prasidės rugpjūčio 17 d., 12 val. vidudienyje. Baigsis — rugpjūčio 25 d., 12 val. vidudienyje.

Prašoma užsiregistruoti iki liepos 1 d. Stovyklos pilnas mokestis 110 dol. Užsiregistravusiems iki liepos 1 d. — 100 dol. Registracijos mokestis — 30 dol. Registracijos lapai ir mokestis siunčiami stovyklos iždininkui Algiui Glodui, 37 Sandy Glen, Dr., Holden, MA 01520.

Savaitgaliniai stovyklautojai turi būti užsiregistravę iš anksto. Neužsiregistravusieji nebus stovyklon įleidžiami. Savaitgalio stovyklautojams mokestis 20 dol. dienai. Pusdienis — 10 dol. Uniforma privaloma.

Svečiai skautai iš Lietuvos turi registruotis ir turėti savo vadovo leidimą — pažymėjimą.

Akademinio skautų sąjūdžio nariams šiemet atskiros stovyklos nebus. Akademikams planuojama savaitgalio sueiga.

Kiekvienas stovyklautojas,-a turi atsivežti savo šeimos „Health insurance" pavadinimą ir poliso numerį, o taip pat pilnai užpildytus atsakomybės ir sveikatos lapus.

Išskyrus registraciją, visais klausimais kreipkitės į jvs G. Treinienę, 375 Compass Circle, Hyannis, MA 02601. Tel. 508-775-5301.

jvs. G. Treinienė,
„Budėk!" stovyklos viršininkė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-577-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

Didžiuliai nuostoliai

BARBARAMS PASITRAUKIANT

Gavau nuo nežinomo tautiečio laišką su labai įdomiu straipsniu iš šio mėnesio „Newsweek" žurnalo. Čia aprašomi įvykiai mūsų gal per daug nestebins, bet ima džiaugsmas, kad juos sužinos milžiniškos amerikiečių masės, kadangi tai labai populiarus žurnalas pasauliniu mastu.

Aprašomas sovietų karių pasitraukimas iš Čekoslovakijos ir to pasitraukimo išdavos.

Įsivaizduokite pasakišką pilį, aukštai iškilusią ant putojančios upės pakriaušio. Betgi užeikit ją aplankyti. Paveikslų galerijoje sukrautos anglys, biblioteka paversta sale krepšiniui. Koplytėlė su savo neįkainojamomis freskomis perdažyta ir iš jos padaryta prausykla, o tualetai išsituština tiesiog į rūsį, kur jau rasite penkių pėdų gylio atmatas. Tai palikimas Sovietų armijos Decine, 14-to šimtmečio Čekoslovakijos Bohemijos karalių citadelės, kuria per 20 metų sovietų trupės naudojosi kaip savo įstaiga, barakais ir retkarčiais šaudymo galerija. Ją sovietai sunaikino, kaip tikri barbarai. Taip sako miestelio meras Zdanek Kropacek, kurio vardu vadinosi ir pilaitė.

* * *

Kadaise krašte buvusi net 75,000 dydžio sovietų armija šį mėnesį baigia savo pasitraukimą iš Čekoslovakijos. Pasilieka tačiau neįsivaizduojami šiukšlynai, apgriauti barakai, bunkeriai, oro pajėgų keliai, raštinės ir ginklų šiukšlės — apie tai čia žurnale vaizdžiai kalba pridėtos nuotraukos. O tarsi neužtektų tų nuostolių, sovietai dar reikalauja atlyginti už tų įrengimų statybą šimtus tūkstančių dolerių, kaip ir už savo pačių naudai statytą orauostį, kurio žemę čekai norėtų vėl grąžinti ūkininkystei. Visko reikalaujama kieta valiuta! — net milijono už butus, kurie paliekami be durų, išvogtais elektros spaustukais, išdaužytais langais ir išvogtomis virtuvės sinkomis, jau pasiųstomis Maskvon. To negana, jie nori dar 170 dol. milijonų už visus kitus statinius, panašiame stovyje paliekamus visose jų 160-tyje bazių.

Čekai tačiau pristatė ir savo sąskaitas. Jie turėtų mokėti mums už tuos nuostolius, — sako parlamento komisijos narys, prižiūrįs sovietų pasitraukimą, — jie padarė krašte šimto milijonų nuostolius, jau nekalbant apie paties komunizmo pasekmes. Be to, gamta užteršta besaikiu šiukšlinimu, žemės ir vandens užnuodijimu pavojingais chemikalais. Sovietų pajėgų centriniame pastate Milovice rasta net penkių pėdų gilumo lėktuvų degalų užpiltas ežerėlis, kurį lengva padegti ir kuris degtų ilgą laiką.

Sovietai, sakoma, nepripažįsta mandagaus pasitraukimo. Frenstate prie Lenkijos sienos vietos pareigūnai reikalavo švaraus pasitraukimo. Aišku, sovietai tuoj švariai sudegino barakus, dar pervažiavo per juos tankais, kareiviai išvogė švariai viską iš krautuvių, net tualeto popierių, dantų pastą, žąsis ir viščiukus.

Ne, čekai nesitiki, kad jiems už tai bus atlyginta, nežiūrint jų reikalavimų. Prahoje tikimasi kaip nors išeisiant lygiomis. Ir nors jiems sovietai palieka daug nuostolių, Čekoslovakija supranta, kad ir jų pačių industrija daug prisidėjo tuo laiku prie aplinkos užteršimo. Tad jei tvarkos ir švaros atstatymo kaina ir nebus maža, reikės daug laiko, žmonės džiaugdamiesi kalba, kad jokia kaina nėra per didelė. Juk sovietų armija jau eina namo, o tai yra jų tautai svarbiausia!

* * *

Vietinėje spaudoje randame daug spėliojimų apie politinius skersvėjus Maskvoje, Jelcinui laimėjus visišką didžiausios rusų sąjunginės valstybės pasitikėjimą. Tai buvo pirmieji visuotiniai rinkimai jų istorijoje, kur buvo atsiklausiama visų piliečių demokratiniu būdu, o ne iš viršaus jiems paskiriant visagalį valdovą. Gražu buvo klausytis žiniose įvairių spėliojimų, kuriuo keliu šis prezidentas ruošiasi eiti ir kokie bus jo planai. Dar gražiau buvo laukti mūsiškio čia irgi dar vis populiaraus prezidento reakcijos, nors ji nebuvo mums netikėta. Kadangi Jelcinas buvo rinktas savo piliečių, jį tenka laikyti labai galingu, kas mums pabaltiečiams išeina tik į gerą.

Dar girdėti abejojančių balsų, kad ar jis išliks vakarietiško stiliaus vadu, bet užtikrinančiai veikia tas faktas, kad Gorbačiovui taip neseniai persimetus į armijos ir KGB pusę, Jelcinas net nemirktelėjęs liko prie savo pažadų. Ypač prisimintina jo laikysena Lietuvos atveju, kai jis plačiai atidarė Lietuvai duris ekonominių ryšių srityje. Dabartinis jo išrinkimas pastato Bušną į painią padėtį, nors ir nelaukiama staigaus persilaužimo. Politiniuose sluoksniuose nemėgstama aiškiai meluoti balsuotojams, bet taip pat nenorima ir pasakyti teisybę, kad paskui, dalykams pasikeitus, nereikėtų aiškintis. Todėl dažniausia yra vartojami dviprasmiški žodžiai, kuriuos galima aiškint ir taip ir kitaip kai pasikeičia aplinkybės ir pasirodo, kad kita pozicija būtų buvus geresnė.

Taigi jei dabar nebus ignoruojama didžioji Rusų respublika, tą patį teks taikyti ir kitoms „maištingoms respublikoms". Ateina įdomios dienos, patogios Amerikos demokratams vėl rodyti pirštu į politines valdžios klaidas, kurių dėka vis smarkiau išblėsta Persų įlankos karo laimėjimas ir vis daugiau ryškėja jo pabaigoje padarytos klaidos.

RKV

ANTANUI VAIČIULAIČIUI

Dar daug kūrybingų užmojų

JUOZAS B. LAUČKA

Šių metų birželio 23 dieną sukako 85 metai, kai Vilkaviškio apylinkės Didžiųjų Šelvių kaime gimė Antanas Vaičiulaitis.

Naująjį garbingo amžiaus sukaktuvininką Bostone išleista Liet. Enciklopedija vadina rašytoju, laikraštininku, pedagogu. Norėčiau įrikiuoti Vaičiulaitį ir į visuomenininkų gretas, nes ir visuomeninėje veikloje jis nemažai reiškėsi, ypač Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

1971 metų Mažoji Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija apskritai paduoda beveik tikslų jo iki to laiko parašytų ir verstų kūrinių sąrašą, ne niekindama jų vertės, tačiau neiškentė pridurti, kad Vaičiulaitis „bendradarbiavo dešiniojoje spaudoje... klierikalinės ateitininkų organizacijos veikloje, dalyvauja buržuazinių nacionalistų veikloje"...

Ne man vertinti Vaičiulaičio didžiulį įnašą į mūsų literatūrą ir išvardinti visus jų kūrinius, o jų labai apstu, apie tai daug rašė ir rašys lietuvių literatūros istorikai, kritikai, bet norėčiau pasidalinti keliais duomenimis iš jo veiklos Amerikoje.

50 metų šiame krašte

New Yorko miestą Antanas Vaičiulaitis pasiekė 1940 metais per Kalėdas. Atvyko jis iš Romos. Ten jis buvo Lietuvos pasiuntinybės prie Šventojo Sosto sekretorius. Kiek atsimenu Lietuvos atstovų užsienyje 1940 metų liepos 22 dieną paskelbtus pareiškimus, atsiribojančius nuo Lietuvai primesto sovietinio režimo paskelbto „įsijungimo" į Sovietų Sąjungą, spalvingiausias buvo Stasio Girdvainio, tuometinio įgalioto ministerio prie Šventojo Sosto. Ir šiandien manau, kad to pareiškimo turiniui ir stiliui gerokai prisidėjo Vaičiulaičio galvosena ir talentas.

Iš New Yorko Vaičiulaitis tuojau išvyko į Marianapolio kolegiją, Thompson, Ct., jos vadovo kun. dr. Jono Navicko pakviestas kalbos ir literatūros dėstytoju. Atrodė, Vaičiulaitis labai greit apsiprato naujoje gyvenimo aplinkoje. Marianapolyje iš jo tikėtasi ne tik dėstytojo, bet ir pedagogo, kurs sudomintų jaunimą lietuviškos kultūros laimėjimais, tautos siekimais ir rūpesčiais net ir Tėvynės okupacijos sąlygomis. Tuojau jam atiteko redagavimas „Studentų žodžio" mėnesinio žurnalo, kurį leido Am. Liet. Katalikų studentų ir profesionalų sąjunga, veikusi nuo 1932 metų. Žurnalas buvo patrauklaus turinio ir formato, skirtas moksleivijai, studentijai ir apskritai šviesuomenei. Bendradarbiai daugiausia buvo jauni žmonės su kūrybiniais polėkiais. Garbės redaktorium ir artimu bendradarbiu buvo kun. Kaz. Urbonavičius — Jonas Kmitas.

Amerikos karys

„Studentų žodis" sustojo 1943 metais, sumažėjus bendradarbių ir skaitytojų skaičiui. Taip atsitiko gal daugiausia dėl lietuvių jaunimo gausaus įsijungimo į Amerikos ginkluotąsias pajėgas karinei prievolei atlikti. Ir pats Antanas Vaičiulaitis buvo mobilizuotas karinei tarnybai. Kaip Lietuvos pilietis, jis turėjo teisę atsisakyti karinės prievolės, tačiau jis apsisprendė ta teise nepasinaudoti. Bet kario uniformą Vaičiulaitis neilgai dėvėjo. Karinio apmokymo metu, rodos Tennessee valstijoje, jis sunkokai susirgo, buvo gydomas Floridoje ir netrukus buvo atleistas iš kariuomenės sveikatos sumetimais.

Kultūros institute

Iš pat pirmų dienų Amerikoje Vaičiulaitis įsijungė į lietuvių visuomeninę, kultūrinę veiklą, kuri tuo metu daugiausia reiškėsi įvairiais užmojais Lietuvos laisvės bylai ginti. Jis mielai dalyvavo katalikų organizacijų darbuose. Am. Lietuvių Katalikų federacijai 1941 metais steigiant Lietuvių Kultūros institutą, Vaičiulaitis buvo tarp jo steigėjų. Instituto paskirtis buvo paruošti ir išleisti kiek galima daugiau supažindinimo medžiagos apie Lietuvos pasiekimus įvairiose srityse.

Jau 1942 metais institutas išleido Vaičiulaičio paruoštą lietuvių literatūros apžvalgą anglų kalba. Supažindindamas leidinio skaitytojus su žymiaisiais rašytojais, Vaičiulaitis nutylėjo apie save ir savo kūrybinį įnašą. Šią spragą užpildė leidinio įvado žodyje prof. Alfredas Sennas, instituto kalbos ir literatūros skyriaus vadovas.

Deja, institutas veikė trumpai, nes Kat. federacija nebepajėgė jo veiklos finansuoti, o iš paskelbtų kelių leidinių negauta žymesnių pajamų. To ir nebuvo galima tikėtis, nes leidiniai visų pirma siuntinėti nemokamai universitetams, mokslinėms įstaigoms. Be to, Amerikos lietuvių taryba 1944 metų pradžioje įsteigė New Yorke Lietuvių informacijos centrą.

Laikraštininko, redaktoriaus pareigose

Iš Marianapolio kolegijos Vaičiulaitis pasitraukė 1945 metais, persikeldamas į Brooklyną, N.Y., redaguoti „Amerikos" savaitraštį. Ten jis dirbo dvejus metus, pasireikšdamas savo šmaikščiais straipsniais. Kelerius metus redagavo ir Lietuvos Vyčio mėnraščio „Vyčio" lietuviškąjį skyrių.

1947 metais Vaičiulaitis grįžo į akademinį darbą, pakviestas į Scrantono universitetą prancūzų kalbos ir literatūros dėstytoju. 1951 metų vasarą jis grįžo į New Yorką, įstodamas į „Amerikos balso" lietuvišką tarnybą. Šioje įstaigoje Vaičiulaitis dirbo iki 1976 metų. Tada jis išėjo į pensiją pagal tuo laiku veikusį įstatymą, draudusį valdinėje tarnyboje pasilikti sulaukus 70 metų amžiaus.

Dirbdamas „Amerikos balse" redaktorium, apžvalgininku ir paskutinius dvejus metus tarnybos vadovu, Vaičiulaitis surasdavo laiko bendradarbiauti lietuviškoje spaudoje. Net penkiolika metų redagavo kultūros žurnalą „Aidus".

Jau būdamas pensininkas, Vaičiulaitis ketverius metus buvo Ateitininkų federacijos valdybos nariu mokslo reikalams (1979–83). Tuo metu jo didžiausias rūpestis buvo surinkti, suredaguoti ir išleisti profesoriaus Prano Kuraičio, ilgamečio Ateitininkų federacijos dvasios vado, filosofinius raštus. Šį didelį darbą Vaičiulaitis įveikė palyginti greitai, bet veikalas pasirodė dėl įvairių techninių kliūčių tik prieš porą metų.

Paskutinį pusmetį Vaičiulaičio plunksna lyg ir atostogauja. Užklupo jį kai kurie sveikatos susilpnėjimai. Bet prieš kelis mėnesius jis surinko ir sutvarkė daugybėje leidinių-žurnalų, laikraščių, knygų — savo spausdintas literatūros kritikos apybraižas, kuriose įvertinti daugelio rašytojų kūriniai. Iš to rinkinio gali susidaryti bent du tomai raštų. Jo kritikos raštai gali pasirodyti Lietuvoje netrukus. Jau kiek anksčiau Lietuvoje išleistas Vaičiulaičio novelių rinkinys su jo vieninteliu romanu „Valentina". Išleisti ir jo pasakojimai, ypač patruklūs jaunuomenei.

Švietimo ir kultūros viceministeriui lankantis. Iš kaires: Pennsylvanijos ypatingosios pedagogikos direktorius dr. J. Tucker, Aurimas Juozaitis, pradinių mokyklų viršininkas, aukšt. mokyklų viršininkas dr. Fugit.

Vaičiulaitis gyvvena Bethesdos mieste, Washingtono pašonėje. Sukūręs šeimą su kauniete Joana Abramikaite. Vaičiulaitis džiaugiasi savo trimis dukromis ir jų šeimomis. Labai mėgsta pabūvoti penkių dukraičių ir dviejų sūnaičių apsuptas. Atidžiai seka lietuviškąjį gyvenimą, kuriame kūrybingai reiškėsi tiek daug metų.

Visi Vaičiulaičio artimieji, jo draugai bei pažįstami prasmingos 85 metų sukakties proga nuoširdžiai linki jam dar daug kūrybingų užmojų.

DR. AUGUSTINAS LAUCIS — JUBILIATAS

Birželio 9 dieną Litchfieldo St. Francis ligoninėje buvo nekasdieninės iškilmės. Ligoninės vadovybė paskelbė „Open House" ir pakvietė visus pagerbti du gydytojus, sulaukusius 50 metų darbo medicinoje jubiliejaus. Tai daktarai Allen ir Laucis.

Pirmojo net ir tėvas šioje ligoninėje praktikavo, jis ištisus penkiasdešimt metų vienoje vietoje.

Lietuviams ypač miela buvo pagerbti savo tautietį daktarą Augustiną Laucį, kuris mediciną praktikuoti pradėjo dar Lietuvoje, praktiką tęsė Vokietijoje, išemigravęs — Argentinoje. Pats daktaras labai santūrus, mažakalbis, bet jo žmona Marija, gerai nuotaikai esant, papasakoja įdomių atsitikimų apie keliones į tolimiausius Argentinos kampus, Ugnies Žemę.

Daktaras su šeima Amerikon atsikėlė beveik prieš 30 metų. Apsigyveno nedideliame Mount Olive miestelyje, čia atidarydamas savo kabinetą. Nors pačiame miestelyje lietuvių beveik nėra, bet jų netrūksta plačiose apylinkėse. O ir be lietuvių čia netrūksta malonių bohemų, slovakų, slovėnų, kroatų. Geram žmogui ir rūpestingam daktarui nesunku su visais gražiai sugyventi. O dr. Augustinas toks ir yra. Malonus, paslaugus, rūpestingas. Žmonių prisirišimas prie jo atsispindėjo jų veiduose daktarui atsakant į sveikinimus.

Pagerbiman atvykę lietuviai turėjo progos pasididžiuoti savo tautos ambasadorium šiame mažame vidurio Illinois miestelyje ir apylinkėse. Ir po 50 metų įtempto ir varginančio darbo daktaras Laucis nesustoja rūpintis žmonių sveikata, neišeina užtarnautan poilsin. Dieve, duok jam sveikatos!

Po iškilmių ligoninėje Marija Laucienė nuoširdžiausiai vaišino svečius savo sodyboje, papuoštoje lietuvišku koplytstulpiu. Lauciai džiaugiasi galėdami supažindinti vietinius gyventojus ir su lietuvišku liaudies menu. Marija šiemet pasijuto šiek tiek nuskriausta, kai viesulas nuvertė jos suprojektuotą ir pastatytą milžinišką musmirį sode. Bet tai tiek to, sako ji. Jos laki vaizduotė ir darbščios rankos yra sukūrusios ir daugiau „stebuklėlių" sode, kurie atkreipia praeivių dėmesį, patraukia akį.

Zigmas Grybinas

LEMONTAS FILMUOSE

Hollywoodo filmų bendrovė kai kurias scenas šią vasarą filmuos Lemonto apylinkėse. Jau 1992 m. filme „Straight Talk" bus galima matyti kai kurias Lemonto scenas.

KAI SIAUBAS ARTĖJO

KĘSTUTIS RADVILĖNAS

7

Išėję užmiestin, užėjome į pirmą dešinėje plento pusėje vienkiemį. Kieme stovėjo ūkiškas stalas, padengtas balta staldengte ir butelis vyno. Čia mus pasitiko majoras. Pradėjau jam aiškinti mūsų nelemtą padėtį ir prašiau gelbėti iš pavojingos situacijos. Fronto zonoje nakties metu, ypač civiliams nežinant slaptažodžio, yra labai rizikinga. Majoras buvo linksmai nusiteikęs ir mūsų prašymą patenkino sakydamas:

— Eikite į kluoną ir kriskite ant šieno. Ten jau stovi mano „Mercedes" ir miega šoferis.

Vos spėjome sudėti akis, pasigirdo komanda:

— Jei nenorite patekti priešui, kelkitės ir bėkite!

Šokome per duris, aplinkui švietė gaisrai. Liepsnojo ramių ir taikių gyventojų ūkiai... Tratėjo kulkosvaidžiai. Sprogінėjo granatos. Abiejose plento pusėse pavėsingi medžiai. Po jais lėtai judėjo autovežimiai ir visa kita kas tik judėti dar galėjo. Deja, šiuo atveju medžių vešlumas nieko negelbėjo. Virš plento ore kabojo lempos — „eglutės", apšvietę plentą, aplink nardė lėktuvai ir taikliomis serijomis gainiojo besitraukiančius. Išokom į brezentu dengtą autovežimį. Čia sėdėjo keli lietuviškai kalbą kareivėliai ir entuziastiškai pasakojo, kaip jie Vilkaviškyje susidūrė su sovietų tankais. Girdi, šoferis gatvių sankryžoje staigiai apsisuko ir pabėgo. Jis stebėjosi, kodėl neapšaudė ir leido jiems pabėgti. Priėjo išvados, kad nakties metu ruskeliai neatpažino vokiško sunkvežimio.

Antradienis, rugpjūčio 1 d. Pavojingoje situacijoje ir vėžio žingsniu judėdami, 5:00 val. atvykome į Virbalį. Čia paskutinį kartą Tėvynės šulinio vandeniu nusiprausėme visos savaitės dulkes. Pasijutome kiek laisviau. Dviejų despotų sukurtas pragaras bent šiuo momentu negainiojo. Valandėlę pailsėję ir pasistiprinę išėjome prie sienos perėjimo punkto. Pereiti sieną kliūčių neturėjome. Atsiradome Eithau (Eitkūnuose). Čia buvo ir to pat vardo geležinkelio stotis, iš kurios turėjome išvažiuoti.

Bežingsniuojant per stoties aikštę mus pasitiko jau gerokai subrendęs, nudėvėta uniforma ir gerokai aptukusiu pilvu, raudonais dideliais žandais vokiečių armijos vyr. leitenantas. Jis rankos mostu davė mums suprasti — sekti paskui jį. Kai jis praėjo stoties pastatą ir vedė mus iš stoties aikštelės, tai aš ir šūktelėjau:

— Ponas leitenante, kur mus vedi?

Atsigręžęs atsakė:

— Į darbą!

— Mes nesame bedarbiai ir darbo neieškome. Esame įsidarbinę F.A.K. 203 ir niekas neturi teisės mus įjungti į bet kokius specialius fronto batalionus ar nukreipti į kitas darbovietes. Gavus tokį „auslender'io" atsakymą,vokiečiui automatiškai įkaito jakna. Kadangi buvome tolokai nuo jo atsilikę, jis sparčiu žingsniu priėjęs atsistojo priešais ir varstė mus savo akimis. Greičiausiai galvojo: va, čia, stovi tvirta darbo jėga, vyrai kaip ąžuolai — paklusti nesileidžia! Pagaliau, riešutinei šiek tiek atvėsus, ramesniu tonu paklausė:

— Ar popierius turite?

Automatiškai ištiesėme savo dokumentus. O ten buvo daugiau ir aiškiau parašyta,negu aš jam spėjau pasakyti. Perskaitęs kiekvienam sugrąžino ir apsisukęs nuėjo... Mes įėjome į stotį nusipirkti bilietus. Traukinys pajudėjo 12:20 val. kryptimi: Stallupoenen, Gumbinen, Instenburg, Dallwitz. Tai keletos valandų kelionė per buvusį protėvių kraštą.

Pas mus buvo prigijusi dainelė „Kelias tolimas, bet mielas". Bet ši kelionė mums buvo daugiau negu kartėlis sielvartų ir sentimentų pynėje. Važiavome užtrenkę duris užpakalyje savęs, kai tuo tarpu raudonasis voras apraizgė jas spygliuotomis vielomis. Ten pasiliko gimtoji žemė, mūsų tėviškės, artimieji, tarnybos ir pasaulėžiūros drugai. Mūsų mielas Kaunas, užsitarnavęs net Laikinosios Sostinės vardą žydriojo Nemuno ir Neries santakų globoje. Karo Muziejus — mūsų tautos šventovė. Čia kas vakarą vykdavo vėliavos nuleidimo ceremonijos; dvasių pokalbis tarp bokšto viršūnės ir Nežinomojo Kario antkapio. Ten pasiliko paminklai nepriklausomybės idealų įteisintojams, tiems tūkstančiams, kurie paaukojo gyvybes ant Laisvės Aukuro.

Vizijos ekrane mačiau Nemuno deltoj auksinius saulėlydžius. Laisvės Alėjos pėsčiųjų bulvarą, apsuptą dvieile vešlių liepų linija; Valstybės teatrą ir Miesto sodą, paskendusį kaštanų kūginiuose žieduose. Mintys nuklysta prie veidrodinių ežerų ir žydriųjų upių; prie miškų, pakvipusių pušų ir eglių sakais, su visu jų gyvuoju inventoriumi — paukščiais ir žvėreliais. Visa tai teikė neapsakomą grožį ir viliojo pasaulio keleivius pamatyti mūsų kraštą ir jo gamtos grožį.

Taip paskendęs Tėvynės prisiminimų svajose išgirdau konduktoriaus balsą;

— Dallwitz! Aussteigen bitte! Dallwitz! Prašau išlipti!

(Bus daugiau)

VARNOS — KRANKLIAI

Savo didinga išvaizda, sumanumu, gudrumu, savo akiplėšiška drąsa kranklys nejučiomis sukelia gamtos mėgėjo palankumą. Stebėti kranklį, grožėtis jo puikia juoda su plieno žvilgesiu spalva, jo grakščiu polėkiu tikrai patrauklus dalykas; todėl dėl šių nedidelių nuopelnų jam atleidi jo piktuosius darbus. Šią silpnybę kranklių turiu ir aš, o šių paukščių aplink mūsų namus daug, nes čia pat Obelynėje esanti juodsidabrių lapių ferma traukte traukia juos. Čia atvežama mėsa *farmos* žvėrims, kartais pjaunami galvijai tam pačiam reikalui, tad krankliams yra gyvas reikalas domėtis šia vieta. Čia pamatysi jų kasdien, bet daugiausia žiemos mėnesiais.

T. Ivanauskas
(iš Lietuvos paukščiai)

AIRIJOS KATALIKŲ DOVANA LIETUVAI

VYSK. J. ŽEMAITIS

Nežinau, kas paskatino katalikišką Airiją padovanoti bolševikų pavergtai Lietuvai Švč. Mergelės Marijos statulą. Matyt, airiai, šimtmečius kentėję tautinę ir religinę priespaudą, panoro parodyti Lietuvos katalikams brolišką solidarumą ir atkreipti mūsų dėmesį į galingą Švč. Marijos pagalbą, kurios dėka ir mes galime atgauti laisvę. Esu giliai įsitikinęs, kad tai jie padarė skatinami pačių kilniausių motyvų ir įkvėpti pačios Švč. Mergelės Marijos.

Tuo metu Lietuvos katalikams buvo labai sunkios sąlygos. Ateistinė valdžia išleido kelis naujus religiją varžančius potvarkius. Kunigams buvo griežtai uždrausta vaikus ir jaunimą mokyti tikėjimo tiesų, dalyvauti bet kokioje visuomeninėje veikloje. Jie buvo įpareigoti apsiriboti pamaldų laikymu bažnyčioje ir sakramentų teikimu. Spauda, radijas, televizija, mokykla vykdė nežabotą propagandą, kuria patikėję daugelis katalikų atšalo ir apsileido. Nusmuko dora, sparčiai plito girtavimas, iro šeimos. Mokiniai buvo verčiami rašytis į bedieviškas pionierių ir komjaunimo organizacijas, kurių nariams draudžiama lankyti bažnyčią ir palaikyti bet kokius ryšius su religija. Apie į kunigų seminariją stojančių kandidatų tinkamumą spręsdavo ne Bažnyčios vadovybė, bet ateistinės valdžios pareigūnai. Be to, klierikų skaičius vienintelėje Lietuvoje kunigų seminarijoje buvo griežtai limituojamas. Daugelį metų į pirmą kursą buvo leidžiama priimti tik penkis kandidatus. Kunigų skaičius Lietuvoje katastrofiškai mažėjo.

Nebuvo leidžiama spausdinti beveik jokios religinės literatūros. Net už maldaknygių, katekizmų, paveikslėlių spausdinimą pogrindyje buvo suimta ir nuteista nemažai žmonių.

Airijos katalikų dovana Lietuvai buvo tarsi aušros spindulėlis priespaudos naktyje.

Vatikano radijas pranešė, kad 1976 m. lapkričio 26 d. airių katalikų delegacija rengiasi per Maskvą vykti į Vilnių ir ten Aušros Vartų šventovėje tremtiniui vyskupui Julijonui Steponavičiui įteikti Švč. Mergelės Marijos statulą. Deja, prieš pat išvykstant tarybinės ambasados Dubline darbuotojai pranešė, kad visi leidimai atšaukti ir išvykti nebus galima.

Sėdėjau tada prie radijo imtuvo ir galvojau: kokie nuoširdūs ir draugiški mums Airijos katalikai ir kaip būtų gera kada nors tą jų dovanotą statulą pamatyti ir prie jos pasimelsti. Ši mano svajonė išsipildė tik po kelerių metų.

1982 m. pabaigoje Religijų reikalų tarybos įgaliotinio pavaduotojas Juozėnas pasiūlė vykti į Angliją tarpkonfesinės delegacijos sudėtyje. Ilgai atsikalbinėjau, motyvuodamas, kad bloga sveikata, tačiau iš tiesų nenorėjau savęs kompromituoti, pagarsėdamas kaip propagandinis „kovotojas už taiką". Nuvykau į Kauną pasitarti su savo vyskupu L. Poviloniu kaip man pasielgti. Jam prasitariau, kad, jei ryžčiausi šiai kelionei, tai nebent turėdamas tikslą parvežti į Lietuvą airių katalikų dovanotą Švč. Mergelės Marijos statulą. Vyskupas tam pritarė ir ragino vykti. Tada savo sprendimą pranešiau Religijos reikalų tarybai.

Prieš kelionę nuvykau į Maskvą susipažinti su kitais delegacijos nariais: grupės vadovu — Kijevo pravoslavų metropolitu Pilaretu, Leningrado pravoslavų dvasinės akademijos profesoriumi Sorokinu, protestantų arkivyskupais Janiu Matuliu iš Rygos ir Charku iš Talino, baptistų bendruomenės atstovu Bičkovu, armėnų vyskupu Bezopalijanu ir Gruzijos arkivyskupu Konstantinu. Be to, su mumis turėjo vykti du vertėjai: Nina Bobrova ir Mstislav Voskresenskij.

Prieš pat išvykstant mūsų grupę priėmė Tarybų Sąjungos Religijų reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas Picevas. Aš visos delegacijos akivaizdoje jam trumpai papasakojau apie airių dovanotą Lietuvai Švč. Marijos statulą ir paklausiau, kaip man elgtis, jei bus pasiūlyta ją pasiimti. Picevas trumpai atsakė: „Paimkite ir parvežkite!" Tada paprašiau, kad jis duotų leidimą raštu tai padaryti. Tačiau Picevas atsakė, kad tai nebūtina. Jis pažadėjo mus grįžtančius sutikti ir palydėti einant per muitinę.

Londone mane pasitikusiam kun. J. Sakevičiui, MIC, pasakiau, kad turiu valdžios sutikimą parvežti į Lietuvą Airijos katalikų dovaną. Statula tuo metu buvo Nottinghame, globojama kun. St. Matulio, MIC, bet man buvo pažadėta, kad iki išvykimo ji bus iš ten parvežta ir paruošta kelionei į Lietuvą.

Londone mūsų delegacija, pasidalijusi nedidelėmis grupelėmis, išvyko į įvairias vietoves. Kijevo metropolitui Filaretui ir man teko laimė vykti į Airijos sostinę Dubliną. Kai mūsų lėktuvas sausio 13 d. nusileido Dublino aerouoste, mus apspito reporteriai. Tarp kitų man pateiktų klausimų buvo ir toks: „Ar jūs ką nors žinote apie Airijos dovaną Lietuvai?" Atsakiau, kad ne tik visi Lietuvos kunigai, bet ir daugelis sąmoningų katalikų apie tai žino. Klausiamas: ar nemėginsiu ją parvežti į Lietuvą, atsakiau, teigiamai, pasiremdamas Picevo duotu leidimu. Jau tos pačios dienos daugelyje Dublino laikraščių buvo išspausdintas šis mano pokalbis su korespondentais.

Vakare, apsilankius Tarybų Sąjungos ambasadoje Dubline, jos vadovas apsidžiaugė, kad pagaliau bus išvežta ta statula, dėl kurios jų įstaiga patyrė daug nemalonumų.

Po poros savaičių į mūsų viešbutį atvyko Londono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininkas St. Kasparas ir gražiai įpakuotą statulą padėjo nuvežti į aerouostą. Ten ji kartu su kitu bagažu buvo priimta į lėktuvą.

Mūsų lėktuvas Maskvą pasiekė tris valandas pavėlavęs, todėl aerouoste mūsų niekas nepasitiko. Muitinėje prie manęs priėjo keli uniformuoti muitininkai ir pareikalavo, kad parodyčiau leidimą, duodantį teisę vežti Švč. Mergelės Marijos statulą, nes pagal tarybinius įstatymus neleidžiama įvežti jokios religinės atributikos. Nieko nepadėjo mano įrodinėjimai ir įtikinėjimai. Statulą muitininkai paėmė ir nusinešė. Man patarė, grįžus į Lietuvą, kreiptis į kompetentingus organus, kad jie išduotų leidimą statulą pasiimti. Beveik visi delegacijos nariai, man užtrunkant muitinėje, išsiskirstė nė „sudiev" nepasakę. Manęs laukė tik vienas latvių protestantų arkivyskupas J. Matulis, kuris pareiškė brolišką užuojautą dėl ištikusios nesėkmės. Matydamas, kad aš labai susijaudinęs ir sukrėstas, paglobojo mane, kol įsėdau į lėktuvą, skrendantį į Vilnių.

Grįžęs į Lietuvą, pirmiausia viską pranešiau vysk. L. Poviloniui ir paprašiau jo pagalbos, kad būtų atgauta Švč. Mergelės Marijos statula. Sekmadienį kreipiausi į savo parapiečius šakiečius, prašydamas melstis ta intencija, o pats ėmiausi atitinkamų žygių.

Parašęs ilgą motyvuotą pareiškimą Lietuvos Religijos reikalų tarybos įgaliotiniui, pats jį nuvežiau į Vilnių. Įgaliotinis P. Anilionis mane sutiko su rūsčia veido išraiška ir priekaištais, kam aš tą statulą vežiau ir apskritai, kam kišuosi kur nereikia. Paaiškinau, kad statulą parvežti leido Tarybų Sąjungos Religijų reikalų tarybos atstovas Picevas, tik nespėjo parašyti atitinkamo leidimo. Prašiau, kad P. Anilionis padėtų statulą atgauti, nes priešingu atveju Vakarų pasaulyje vėl kils triukšmas. Įgaliotinis liepė atvykti po savaitės, o nuvykus aiškino, kad dar šio reikalo nesvarstė. Teko nekartą tuo reikalu skambinti telefonu jo pavaduotojui Juozėnui, kol pagaliau išgirdau linksmą žinią: Lietuvos valdžia nutarė leisti parvežti tą statulą, bet ją laikyti ne Šakiuose, o Šiluvoje. Taip išsipildė didžiausias mano noras, kad garbingoji airių tautos dovana visam laikui pasiliktų stebuklingoje Lietuvos šventovėje, skirtoje Dievo Motinos garbei. Juozėnas pasakė, kad man su Šiluvos dekanu mons. Vaclovu Grausliu reikia nuvykti į Maskvą vasario 15 d. Vilniuje pasiėmę reikalingą leidimą išvykome traukiniu į Maskvą. Ten mūsų jau stotyje laukė Religijos reikalų tarybos atstovas Dunajevas, kuris iš mūsų paėmęs leidimą nuvažiavo į muitinę ir netrukus grįžo su statula. Ją pastatė savo dideliame kabinete, netrukus susirinko būrys šios įstaigos darbuotojų jos pasižiūrėti. Išėmiau statulą iš specialios dėžės, kurią buvo padaręs vienas Anglijos lietuvis, ir pastačiau ant stalo. Visi ja gėrėjosi ir gyrė, kad labai graži ir meniška. Vienas tarnautojas mons. Grausliui pasakė: „Aš esu buvęs Šiluvoje ir žinau, kad ten yra bent keli Marijos paveikslai ir statulos. Kam jums reikalinga dar šita?" Į tai atsakė Dunajevas: „Žmogus šaudo, o Dievas kulkas nukreipia. Ką gali žinoti, kokia šios statulos reikšmė".

Įdomus ir reikšmingas sutapimas: atgautą statulą į Lietuvą parvežėme vasario 16 d. Ta diena Lietuvoje nuo 1918 minima kaip Nepriklausomybės šventė. Mums tai buvo ir statulos atgavimo šventė.

Netrukus grupė Vilkaviškio vyskupijos pamaldžių kunigų pradėjo kiekvieną mėnesį 13 dieną vykti į Šiluvą ir ten organizuoti iškilmingas per-

Partizanai Lietuvoje buvo pasiryžę atiduoti gyvybes už laisvę.

maldavimo pamaldas. Prisidėjo vis daugiau kunigų ir iš kitų vyskupijų, rinkosi vis gausesni būriai maldininkų. Kodėl šioms pamaldoms pasirinkome ne 16, bet 13 dieną?

Pirmiausia Švč. Mergelė Marija Fatimoje 1917 m. per kelis mėnesius kiekvieno mėnesio 13 dieną apsireikšdavo piemenėliams, kviesdama juos melstis ir atgailauti už pasaulio atsivertimą. Be to, vasario 16 tuo metu Lietuvą valdžiusiems komunistams keldavo baisiausią įnirtį. Jie būtų visa darę, kad sutrukdytų tuos susibūrimus ir pamaldas; 13 diena jiems neatrodė tokia pavojinga, todėl rinktis netrukdė.

Pirmaisiais 1983 m. mėnesiais susirinkdavo nedaug kunigų ir maldininkų. Ilgainiui jų skaičius vis augo ir pasiekė kelis tūkstančius. Padaugėjo ir atvykstančių čia pasimelsti kunigų. Jie čia ne tik meldžiasi, bet klauso išpažinčių, aukoja koncelebracinę šv. Mišių auką. Man kažkaip savaime teko pareiga iš anksto numatyti pamokslininką, dažnai vadovauti koncelebracinėms šv. Mišioms ir kartais pasakyti pamokslą, jei prašytas pamokslininkas neatvykdavo.

Tapęs vyskupu ir pasinėręs vyskupijos administravimo rūpesčiuose, turėjau apsigyventi toliau nuo Šiluvos Marijampolėje, bet kai tik galiu, stengiuosi nuvykti permaldavimo pamaldoms į Šiluvos šventovę, palaikyti tą gražią, jau prigijusią, 13-osios dienos pamaldų tradiciją. Kaune apsigyvenęs Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius taip pat palaiko šią tradiciją, kai tik gali pats dalyvauja pamaldose, vadovauja koncelebracijai, kreipiasi į tikinčiuosius giliu, prasmingu žodeliu.

Kaip į Fatimos Dievo Motinos šventovę vyksta maldininkai melsti Marijų, kad ji padėtų permaldauti Dievą ir atsiteisti už žmonių nuodėmes, tokios pat intencijos vedami ir mes renkamės brangioje Dievo Motinos šventovėje Šiluvoje. Mes meldžiame, kad geroji Dievo Motina išmelstų mūsų suvargintai Tėvynei, jos žmonėms dvasinį atgimimą, padėtų susitaikyti su Dievu, atgauti religinę ir politinę laisvę. Čia susirinkę tikintieji nuoširdžiai meldžiasi už nusidėjėlių atsivertimą: bendrai eina Kryžiaus kelius, kalba Rožančių. Daugelis atlieka išpažintį, priima šventą Komuniją. Maldininkų, nuolatinių Šiluvos pamaldų dalyvių tarpe nemažai yra ir tokių, kurie čia po daugelio metų sugrįžo prie Dievo, atsisakė nuodėmingo gyvenimo, atliko nuoširdžią išpažintį ir tvirtai pasiryžo pataisyti savo gyvenimą.

Nors Lietuva nedidelė, tačiau beveik kiekvienoje vyskupijoje yra pagarsėjusi Dievo Motinos šventovė: Vilniaus arkivyskupijoje — Aušros Vartai, Panevėžio — Krekenava, Telšių — Žemaičių Kalvarija, Kaišiadorių — Pivašiūnai. Šiluvos (Kauno arkivyskupijoje) pavyzdžiu, po kelerių metų panašios permaldavimo pamaldos buvo pradėtos kiekvieną mėnesį organizuoti ir kitose vyskupijose, esančiose Švč. Mergelės Marijos šventovėse. Nuoširdi Marijos mylėtojų malda suskambėjo visoje Lietuvoje. Tačiau dar daug nelaimingų mūsų brolių ir sesių, praradusių tikėjimą ir viltį, užgesinusių meilę savo širdyje, tebeklajoja nuodėmės keliais. Todėl nepaliaukime melsti savo dangiškąją Motiną, kad ji mus visus užtartų ir vestų į tikrąją vidinę ir išorinę laisvę.

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

EGZODO LITERATŪROS ATŠVAISTAI

Išeivių literatūros kritikos antologija, (1946–1987) išleista Vilniuje 1989 metais. Antologijoje Girnius, Maceina, Nyka-Niliūnas, Šilbajoris ir daug kitų. Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedros vedėja Viktorija Daujotytė apie šį leidinį rašo: „Be abejonės, tai labai svarbi knyga, ne vienu atveju parankinė ir literatūros mėgėjui, ir studentui, ir specialistui". Knygos sudarytojas, įvado ir paaiškinimų autorius Liūtas Mockūnas. Amerikoje su persiuntimu kainuoja **17 dol.** Illinois gyventojai dar prideda valstijos mokesčio **1.20 dol.** Kitur — **18 dol.** Užsakymus siųsti „Draugo" adresu.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

MLS
BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Bilinstrublenė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

IEŠKO DARBO

Brolis (27 m.) ir sesuo arba vienas iš jų gali slaugyti ir prižiūrėti vyresnio amžiaus žmones arba vaikus ir padėti namų ruošoje. Kalba lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Skambinti: 708-749-4290 arba 616-329-2575

27 m. vyras ieško darbo. Remontuoju ir dažau.
Tel.708-749-4290 arba 616-329-2575

Parduodamas 4 butų namas, Oak Lawn.
Didžiulės pajamos
First Rate Real Estate
Tel. 312-767-2400

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMA.
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Skubus ir sąžiningas patarnavimas
PLUMBING & SEWER
pataisyme
Skambinti:
Darlui tel. 312-776-5088

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio **Popiežiaus Jono Povilo II biografija,** kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į anglų, prancūzų, vokiečių, italų, japonų ir kitas kalbas. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė. kun. Ričardas Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl. Spaudė „Vilties" spaustuvė 1990 m. Vilniuje. Kaina **10 dol.** Su persiuntimu — 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4245 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIS

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrilis, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrilis ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kaina su persiuntimu 12 dol. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

PIRMA GELEŽIS SUTIRPS Į VAŠKĄ

Žurnalistų Jack Anderson ir Dale Van Atta straipsnis,pavadintas „Lithuanian leader turns to his inner spirit", vėl pasirodė spaudoje. Šis straipsnis buvo išspausdintas birželio 14 d. dienraštyje „Pocono Record". Dienraštis turintis per milijoną skaitytojų, išeina Pocono kalnuose (Pensylvanijos Šveicarijoje) Stroudsburg, PA. Straipsnyje rašoma: Nežiūrint, kad prezidentas Vytautas Landsbergis turi tvirtą užnugarį, bet auganti mažuma, slaptai KGB remiama, bando jam prisegti „naujo diktatoriaus" vardą.

Vice prezidentas Bronius Kuzmickas sako, KGB, etniniai rusai ir ankstyvesni Lietuvos komunistai bando Vyt. Landsbergį žeminti, kuris demokratiškai buvo išrinktas Lietuvos prezidentu. Juo daugiau Lietuva tampa demokratiškesnė, juo daugiau pasigirsta balsų, kad jos parlamentas krypsta į diktatūrą. Mat kai kurie samprotauja, kad demokratija tai anarchija ir kad tokiame valdyme viskas leidžiama. Demokratijoje vadovauti gali tik stiprios asmenybės, o jiems tai atrodo – diktatūra! B. Kuzmickis sako, kad Vytautas Landsbergis į tą priešišką veiklą visai nekreipia dėmesio. Landsbergis pasilieka tvirtas ir nepalaužiamas.

Vyt. Landsbergio raštinė už barikadų parlamento rūmuose, kurį saugo keletas sargybinių, ginkluotų medžiokliniais šautuvais. Vyt. Landsbergis pareiškė, jog jam reikalinga padėti labai daug pastangų, kad jis galėtų pasipriešinti M. Gorbačiovui ir Raudonajai armijai.

Jis buvo užklaustas, ar JAV turėtų pripažinti Lietuvos nepriklausomybę? Ir nedvejodamas atsakė: „Tai galėjo būti padaryta dar prieš sausio mėnesį"! Prezidentas turėjo mintyje sausio 13, kada 15 neginkluotų lietuvių buvo sušaudyti ir sutraiškyti sovietų tankais, jiems bandant apsaugoti TV bokštą Vilniuje.

Jei JAV būtų pripažinusi Lietuvos nepriklausomybę, ar to būtų buvę išvengta? Taip, tvirtai atsakė, kuris, nežiūrint asmeniškos draugystės su G. Bushu, jį apkaltino antruoju Miunchenu. Tuomet Lietuva pergyveno 10 savaičių Gorbačiovo uždėtą ekonominę blokadą Lietuvai. Blokada norėta pasmaugti jos nepriklausomybės siekius. „Pirma geležis sutirps į vašką ir vanduo pavirs uola, negu mes savo ištartą žodį atšauksime" Landsbergis parafrazavo 14-to šimtmečio herojaus žodžius.

Po pirmojo karo, Lietuvai tapus nepriklausoma , Landsbergio tėvas tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Vėliau pogrindyje kovojo prieš nacius, o jo brolis buvo areštuotas. Po antrojo karo, kada Sovietų Sąjunga aneksavo Lietuvą, okupantai nužudė Landsbergio dėdę.

Landsbergis esąs patyręs pianistas, muzikos teoretikas ir profesorius Vilniaus konservatorijoje. Gorbačiovo reformų paskatintas, įsijungė į Sąjūdį. Jam vadovaujant buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė ir sėkmingai pergyventa ekonominė, Maskvos uždėta blokada.

Ar jam muzika dabar kiek nors padeda? Landsbergis atsakė: „Dabar aš neturiu laiko nei muzikai, nei sapnams. Aš turiu daug darbo"!

Petras Palys

PLB valdybos pirm. dr. Vytautas Bieliauskas su „Lietuvos Aido" redaktoriais Vilniuje. Iš kairės: sekr. L. Godekis, red. pav. V. Andriūnas, red. pav. J. Glinskis, dr. V. Bieliauskas ir vyr. red. S. Stoma. Užpakaly – spygliuotomis vielomis Aukščiausiosios tarybos saugojamas pastatas.

A. A. JONĄ JOKUBKĄ ATSISVEIKINANT

A. a. Jonas Jokubka

Birželio 3 dienos pavakare liūdna žinia apskriejo visą Chicagą ir jos apylinkes, kad iš gyvųjų tarpo staigiai išsiskyrė visuomenininkas, daugelio organizacijų narys, diplomuotas ekonomistas Jonas Jokubka, dideliame nuliūdime palikdamas žmoną Teresę, posūnį Algį Vileišį, brolį dr. Petrą su žmona Elena ir kitus artimuosius.

Velionis gimė 1907 m. birželio 1 d. Nemėrių km., Viešintų valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Mažas Jonukas skaityti išmoko iš maldaknygės kaimo mokyklėlėje. Kiek pasiruošęs, Jonas įstojo į Anykščių vidurinę mokyklą, kurią baigęs įstojo į Panevėžio mokytojų seminariją. Tapęs mokytoju, velionis dirbo savo gimtinės Viešintų pradžios mokykloje. Po kelerių metų Jonas nesitenkino mokytojo darbu. Jį traukė aukštesnis mokslas. Todėl jis įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto ekonomijos fakultetą Kaune. Baigęs universitetą, velionis dirbo finansų ministerijoje, Žemės Banke ir vėliau Aukštesniojoje prekybos mokykloje Kaune. Reikia pažymėti, kad a.a. Jonas Jokubka nuo pat savo jaunystės dienų aktyviai reiškėsi skautų, ateitininkų, pavasarininkų ir krikščionių demokratų veikloje. Jis buvo geras organizatorius ir kalbėtojas. Ypač jam patiko dirbti su jaunimu. Raudonajam slibinui antrą kartą grįžtant į Lietuvą, velionis pasitraukė į Vakarus. Karo pabaigos sulaukė Vokietijoje. Lietuviams susiorganizavus, jis dirbo Detmoldo gimnazijoje ir vėliau Greveno stovyklos lietuvių mokyklose. Nematydamas vilčių grįžti į gimtąjį kraštą, velionis 1947 m. išvyko į Angliją. Čia jis, be savo tiesioginio darbo, suorganizavo lietuvišką išeiviją, įsteigė lituanistinę mokyklą, suorganizavo lietuviškas pamaldas, ruošė vakarus ir bendro lavinimosi kursus. 1953 m. a.a. Jonas Jokubka persikėlė į Ameriką, apsigyveno Chicagos, Brighton Parko apylinkėje kartu su žmona Terese, kur ir išgyveno iki pat mirties. Čia gyvendamas labai aktyviai įsijungė į daugelį patriotinių organizacijų, dirbo ne tik Chicagos, bet ir Cicero lituanistinėse mokyklose. Ir man teko kartu su juo dirbti Cicero mokykloje.

Jau kurį laiką negalavęs širdies sutrikimais, velionis amžiams užmerkė akis, sulaukęs 84 m. amžiaus. Buvo pašarvotas Gaidas-Daimid laidojimo koplyčioje Brighton Parke birželio 5-6 dienomis. Abu vakarus netrūko lankytojų, nes jis buvo populiarus visuomenėje. Birželio 6 d. 7 val. vakare po maldų, kun. F. Kireilio pravestų, vyko atsisveikinimas, kurį pravedė Andrius Juškevičius, R.L.B. tarybos prezidiumo pirmininkas.

Su velioniu atsisveikino kun. V. Bagdanavičius, V.D. šaulių rinktinės vardu — A. Paukštė, Altos Chicagos sk. vardu — Ant. Repšienė, Balfo ir mokytojų sgos — Gr. Meiluvienė, „Lietuvių balso" laikraščio vardu — D. Adomaitis, Tautos Fondo ir LKDS — Pr. Povilaitis, Lietuvos Vyčių seniorų vardu — Sabina Henson, Anglijos klubo — Anatolijus Lakas, Namų savininkų — V. Utara, mokslo draugų vardu — Balys Dundulis, R.L.B. — Andrius Juškevičius ir Panevėžiečių — V. Paliulionis. Atsisveikinimas baigtas Lietuvos himnu. Penktadienį, birželio 7 d.po 11 val Mišių, kurias atnašavo F. Kireilis, ilga automobilių vilkstinė palydėjo a.a. Joną Jokubką į amžino poilsio vietą — Šv. Kazimiero lietuvių kapines, Chicagoje. Prie duobės, vakarykščiai negalėjęs dalyvauti atsisveikinime, žodį tarė dr. Algirdas Statkevičius. Po paskutinių religinių apeigų buvo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas. Velionio pageidavimu jo karstą nešė pas jį gyvenę vyrai iš Lietuvos, jo posūnis, J. Bagdžius ir Pr. Povilaitis.

Po visų apeigų visi buvo pakviesti į „Dainos" valgyklą gedulo pietums. Kun. F. Kireilis sukalbėjo „Amžiną atilsį" už jo sielą ir palaimino maistą. Baigiant pietauti, žodį tarė jo brolis dr. Petras, padėkodamas visiems už dalyvavimą šermenyse ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Taip pat pasakė vieną kitą epizodėlį iš a.a. Jono vaikystės laikų.

Reikia pasidžiaugti, kad laidotuvėse ir pietuose dalyvavo daugiau kaip 100 žmonių ir taip pat buvo rekordinis automobilių skaičius. A. a. Jonas buvo malonus, sumanus, sugyvenamas žmogus. Niekad nematei jo pikto. Visada su šypsena. Taip pat buvo religingas ir patriotas. Yra man pasakęs: „Tikiu, kad kada nors mūsų mažutė tėvynė bus laisva... todėl turime dirbti".

Likusiai šeimai čia ir giminėms Lietuvoje nuoširdi užuojauta.

Ant. Repšienė

A.A. JONAS AVIŽIENIS

A. a. Jonas Avižienis

A. a. Jonas Avižienis 1991 m. gegužės 15 d. mirė Glendale Adventistų centrinėje ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1904 m. balandžio 11 d. Narto – Naujienos kaime, Marijampolės apskrityje. 1911 metais su tėvais persikėlė gyventi į Tursučių kaimą tame pačiame apskrityje. Augo didelėje ūkininkų šeimoje (šeši broliai ir keturios seserys). Jonas pradžios mokslą pradėjo Tursučių pradžios mokykloje.

Pasaulinio karo metu mokykla buvo sugriauta ir mokslas buvo keliems metams nutrauktas. Jonas iš vaikystės norėjo būti mokytojas. Privačiai ruošėsi įstoti į Marijampolės Mokytojų seminariją. Nelaimei, jo mokytojas apsirgo ir staiga mirė ir vėl mokslą turėjo nutraukti. Vėliau buvo pašauktas atlikti karinę tarnybą. Tarnavo aviacijos dalinyje Aleksote. Atlikęs karinę tarnybą, įstojo Kaune į Suaugusių gimnaziją. Gavęs keturių klasių baigimo pažymėjimą, gavo policininko darbą Kazlų Rudoje, Marijampolės apskrityje. Ten susipažino su Albina Grinsevičiūte ir sukūrė šeimą. Vėliau buvo perkeltas tai pačiai tarnybai į Liudvinavą irgi Marijampolės apskrityje. Iš ten vasaros sezonais būdavo kamandiruojamas į Palangą. Karo metu buvo išsiųstas į Lietuvos rytų kraštą, kur siautė rusų desantai. Ten jis susirgo ir buvo sugrąžintas į seną vietą. Pagaliau buvo perkeltas į Šilavoto valsčių policininku. Tenai iš pasalų desantininkų buvo sužeistas – peršautas per koją ir ranką. Gydėsi Marijampolės ligoninėje. Tuo tarpu iš rytų į Lietuvą pradėjo veržtis Raudonoji armija. Vokiečių kariuomenės pareigūnai Joną paėmė į darbus — saugoti jų aerodromus. Žmona Albina, likusi viena, sugrįžo į okupuotą Lietuvą su kitais nespėjusiais pabėgti į Vakarų Vokietiją. Pasibaigus karui, apsistojo anglų zonoje Oldenburge. Netrukus susirado seserį Magdaleną Hanau stovykloje ir jis persikėlė pas juos gyventi.

1948 metais Jonas emigravo į Ameriką, kur iškvietė vyriausia sesuo Ona Marcinkienė gyvenusi Jersey mieste su savo visa šeima. Jonas tuojau gavo darbą ir susirado daugiau lietuvių. Jis čia suorganizavo gyvenančius lietuvius ir įsteigė Lietuvių Bendruomenės skyrių. Jam vadovavo kaip pirmininkas vienuolika metų. Skyrius buvo nedidelis narių skaičiumi, bet labai aktyvus.

Jonas ir Barauskai nutarė palikti drėgną ir šaltą klimatą ir keltis į Kaliforniją. Apsigyveno Pamonoje, apie 40 mylių nuo Los Angeles. Čia irgi darbavosi kelerius metus. Paskui persikėlė į Los Angeles, kur rado daugiau lietuvių ir organizacijų. Tojau jie visi įsijungė į lietuviškas organizacijas. Keletą metų, kol Jonas buvo sveikas, buvo ilgametis Juozo Daumanto šaulių kuopos iždininkas valdyboje. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, J. Daumanto šaulių kuopai, ramovėnams ir Lietuvių Susivienimui ir kt.

Pasijuto vieną dieną blogai. Sesuo Magdalena Barauskienė skubiai nuvežė į ligoninę, kur buvo daktarų priežiūroje, bet ir tie negalėjo pagelbėti ir Jonas mirė. Iš ligoninės jo palaikai buvo nuvežti į Forest Lawn laidotuvių namus. Gegužės 20 d. iš Forest Lawn laidotuvių namų atvežtas į lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčią. Pamokslą pasakė ir sukalbėjo rožinį už mirusio sielą prel. dr. Vincentas Bartuška. Prie karsto budėjo uniformuoti šauliai, šaulės ir ramovėnai. Gegužės 21 d. 9:30 val. ryto prel. dr. V. Bartuška atnašavo už velionio sielą šv. Mišias ir palydėjo į Forest Lawn kapines.

Atsisveikinimo žodį tarė LKV Ramovės skyriaus pirm. inž. Juozas Ruokis, Birutiečių vardu – Verutė Andrašūnienė, Susivienijimo vardu – Stela Žukauskienė ir Juozo Daumanto šaulių kuopos vardu Juozas Pažėra. Sugiedojo Marija, Marija ir Lietuvos himną.

Liko dideliame nuliūdime okupuotoje Lietuvoje a.a. Jono žmona Albina Avižienienė, giminės, Los Angeles sesuo Magdalena, jos vyras Mykolas Barauskas ir jų vaikai Rymantė ir Stasys su šeimomis.

Kazys Karuža

Mylimam Tėveliui, Sibiro tremtiniui

A.†A.
STASIUI BŪDAVUI

gimtoje Žemaitijoje Amžinam Poilsiui atgulus, reiškiame užuojautą ir kartu liūdime su dukra VENA LAURAITIENE ir visa jos šeima.

Emilija ir Vytautas Valantinai ir
Vytautas Juodka

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 1 iki 2 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

Mielai draugei

A.†A.
JANEI DAUNORIENEI

mirus, jos vyrą JUOZĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučia

Jaunimo centro kavinės sekmadieninis stalas:
D.ir E. Eidukai
A. ir A. Eivai
V. Janulaitis
O. Lukienė
Pr. ir J. Masilioniai
S. ir R. Petersonai

Žiaurios mirties pakirsta apleido mus

A.†A.
JANINA DAUNORIENĖ

Jos liūdinčiam vyrui JUOZUI, ilgų metų geram bičiuliui, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Henrikas ir Adolfas Butkai
su šeimomis

Mission Viejo, CA

GAIDAS–DAIMID

EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS — DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS — LAWRENCE C. GASUNAS

APIE LIETUVĄ MUS

x Lietuvos mokyklų dabartinę švietimo sistemą aptars šį penktadienį, birželio 28 d., 7:30 val. vak., Jaunimo centro kavinėje, kun. Antanas Saulatis, SJ, kuris, būdamas Lietuvoje, susipažino su ten esama padėtimi. Šią ypatingai svarbią vakaronę rengia Ethnic Community Services direktoriai ir kviečia visus mus atvykti.

x A. a. Jonui Jokubkai mirus, suaukota Tautos fondui 520 dol. jo atminimui. Visos aukos Tautos fondui mirusiems atminti eina okupuotos Lietuvos laisvinimo reikalams.

x Šv. Kryžiaus parapijos lietuvių parapiečių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, birželio 30 d. Susirinkimas vyks parapijos patalpose tuoj po lietuviškų šv. Mišių, kurios kas sekmadienį laikomos 9:30 val. r. Parapijos klebonas kun. P. Rodriguez, A. Regis ir lietuvių komitetas ragina lietuvius neapleisti parapijos. Visi lietuviai parapiečiai ir susidomėjusi visuomenė kviečiami susirinkime dalyvauti.

x „Kernavės" tunto „Verpsčių" būrelio priešatostoginėje sueigoje birželio 10 d. buvo apžvelgti besibaigiančių veiklos metų darbai ir pasidalinta praėjusios Dainų šventės įspūdžiais. Bendrai minint narių — Danučių, Sofijų, Janinų, Rūtų ir Ramunių vardadienius, užpūsdamos didžiulio torto žvakutes, sesės pasižadėjo susitikti liepos mėn. Chicagos skautų stovykloje Rake. Naują veiklos sezoną „Verpstės" pradės sueiga rugsėjo 23 d.

x Komp. Vlado Jakubėno 15 metų mirties sukakčiai paminėti rudenį yra numatomas šio kompozitoriaus autorinis koncertas. Šį koncertą rengia Vl. Jakubėno draugija, kuriai vadovauja Edvardas Šulaitis.

x Birželio 29 d. šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centre koncertuoja kaimo kapela iš Kauno, „Griežlė". Visi bilietai po 10 dol. Vietos rezervuotos. Bilietus kviečiame įsigyti iš anksto „Patria" dovanų parduotuvėje, 2638 W. 71 St. Rengia Brighton Park Lietuvių namų savininkų draugija.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Kun. dr. P. Stravinskas išleido Catholic Encyclopedia ir viena egzempliorių nuvežęs į Romą įteikė Šv. Tėvui Jonui Pauliui II. Enciklopedijoje yra pagrindinės katalikų mokslo ir istorinės žinios.

x Ritos Eglės Liutkutės su Paul Noel užsakai prieš krikščioniška santuoką eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x „Dovana Lietuvai" fondo lėšos buvo skirstomos JAV LB krašto valdybos posėdyje birželio 19 d. Buvo išdalinta 40,000 dolerių, patenkinant tik dalį gautų prašymų. Greta to yra paskirta 11,000 dolerių JAV LB dviejų konteinerių transportui į Lietuvą Švietimo ministerijai ir Nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai. Konteineriai su knygomis, mokymo priemonėmis, vaikų apranga bei žaislais liepos mėnesį bus išsiųsti iš Jaunimo centro ir Lemonto lietuvių centro.

x Elta, Lithuanian Information Bulletin, Nr. 6, anglų kalba išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašoma apie rusų pasikėsinimus ir pasienio postų Lietuvoje deginimus, žmonių žudymus ar sužeidimus. Du tikrai yra žuvę. Šiomis žiniomis galės pasinaudoti amerikietiški laikraščiai.

x Pratęsė prenumeratą, o už kalėdines korteles ir kalendorių, pridėjo po 10 dol.: žurnl. Alg. Gustaitis, Valerian Radys, Vytautas Maželis, Ona Paulauskas, Juozas Kirstukas, Bronius Rakauskas, Arūnas Zailskas, Alf. Burokas, Anna Krol, Stasys Mockus, I. E. Radys, Juozas Remys, Rima Bankus, Augustinas Orentas. Labai ačiū.

x Pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka šie „Draugo" garbės prenumeratoriai: Uršulė Bubelis, Oak Lawn, Ill., Marija Jasiulevičius, Cicero, Ill., Agota Mozūraitis, Marta Hoffman, Kazimieras Laucius, John Dobrovolskis, visi iš Chicago, Ill., Visiems tariame nuoširdų ačiū.

x Anglijos lietuvių klubo Chicagoje gegužinė bus šį sekmadienį, birželio 30 d., Šaulių salėje. Nariai ir svečiai į gegužinę kviečiami atsilankyti.

(sk)

x ROMAS PUKŠTYS vėl **vyksta į Lietuvą** liepos mėn. **Pervedami doleriai, palikimai.** Priima užsakymus automobiliams. Atsiskaityti iki liepos 15 d. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629. tel. 312-436-7772.**

(sk)

x „ŽAIBAS" NR. 6 — MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dėžė persikų, 4 sv. valg. druskos, dėžė ananasų, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina — $100.00. **Kreiptis: „ŽAIBAS" 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. telefonas (708) 430-8090.**

(sk)

x KELIONĖ LAIVU KARIBŲ JŪROJE... septynios naktys, keturios salos. Kaina **TIK $972.50** žmogui įskaitant skridimą iš Čikagos, aukštos kategorijos kambarys su vaizdu į jūrą, visas maistas ir net uostų mokesčiai bei „taxes". Jokių kitokių mokesčių! Išplaukiam š.m. lapkričio 03. Vietų skaičius labai ribotas. Registruotis **G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. (708) 430-7272.**

(sk)

x Dalius Ivanauskas, Lietuvos konservatorijos Klaipėdos skyriaus auklėtinis, vadovauja Kauno kaimo kapelai „Griežlei", **kuri jau yra atvykusi į Chicagą ir čia šį šeštadienį koncertuos Jaunimo centre,** o liepos mėnesį pasirodys Brighton Parko lietuvių festivalyje.

x „American Baltic News", neseniai anglų kalba pradėto leisti laikraščio pabaltiečiams, jau išėjo antrasis numeris. Jo pagrindinais leidėjais yra Darius ir Giedrė Ambrozaičiai, gyvenantieji Kalamazoo, MI. Laikraščio adresas: P. O. Box 19398, Kalamazoo, MI 49019.

x Stasys Žilevičius, Chicago, Ill., Foto archyvo ir kitų organizacijų darbuotojas, Vidmontas Prikockis, Kirtland, Ohio, Leosė Krisčiukaitienė, West Hartford, Conn., Petras Vyšniauskas, Cleveland, Ohio, P. Lanys, Asbury Park, N.J. Bronius Tiškus, Collinsville, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. už kalėdines korteles, kalendorių: Auksė Antanaitis, Chicago, Ill., Bronė Milkowski, Villa Park, Ill., Saulytė Damašauskas, Omaha, Nebraska, Marija Soltanas, Jupiter, Fla., Vanda Svedas, Toronto, Kanada, O. Kindurienė, Gulfport, Fla., Vladas Gelažius, St. Petersburg, Fla. Visiems tariame ačiū.

x V. B. Paulius, Allendale, N.J., žinodamas lietuviškos spaudos sunkumus, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 50 dol. auką V. B. Paulių skelbiame garbės prenumeratorium, o už palaikymą lietuviško žodžio tariame nuoširdų ačiū.

x JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos išleistas „The Gift of Vilnius" albumas buvo labai sėkmingai išplatintas JAV valdžios pareigūnų ir išeivijos lietuvių tarpe. Jį gavę ir dar neatsiskaitę asmenys prašomi atsiskaityti arba grąžinti albumą JAV LB būstinei: 2713 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Grąžinami albumai reikalingi norintiems juos pirkti, kurių yra nemažas skaičius. Albumų laida yra išsibaigusi.

(sk)

x Sutinkame iš New Yorko ir Washingtono jūsų gimines ir pristatome į Chicagą, arba išvežame atgal pigiau, negu lėktuvu. Skambinti iki 12 val. dienos, tel. **(312) 434-8618.**

(sk)

x MĖSOS PRODUKTAI aukščiausios kokybės pristatomi į namus **LIETUVOJE:** medžioklinės dešrelės, palendvica, dešros ir kt. — $95. **Mažesnis siuntinys — $68. Transpak, 2628 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.**

(sk)

x G. T. INTERNATIONAL, INC. parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus, neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis Lietuvoje ryšį palaiko ir visokeriopą informaciją perduoda mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Taip pat rašome vietinius bilietus, tvirtiname Aerofloto reisus ir parūpiname profesionalų pasitikimą New Yorke ir Washingtone. Prašome kreiptis: **9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-7272.**

(sk)

Tėvynės
ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VASARA

Aš esu Vasara — Saulės dukrelė,
Mylimą žaliąją gimtąją šalį
Aplėkiau degančiais saulės žirgais,
Klojau — nuklojau kilimais margais.
Rūbais puikiausiais papuošiau pušyną,
Daržo aguoną ir mėlyną liną.
Aš esu Vasara — liepų mergaitė.
Žemei sukroviau karališką kraitį.
Diemedžių, rožių ir liepų vynu
Žemės vestuvių svečius vaišinu.
Lenkiasi, juokiasi, moja man gėlės,
Sveikina gulbės ir lakštingėlės.
Aš esu Vasara — jūsų svajota,
Marių bangų glamonėta, nešiota
Jums aš pasildžiau krištolo upes:
Mituvas, Nemunus ir Šešupes!
Ten tai smagu paplaukyt, pasimaudyt,
Rankomis aukso žuvelių prigaudyt!
Siauskite! Saule aplieti spindėkit!
Tėviškės sodų puikybėj klegėkit!
Vasaros šventė, deja, neilga:
Laukia manęs baltakarčiai degą...
Šaukia atogrąžų mėlyni toliai...
Žemėje rausta šermukšnių karoliai.

Viktoras Šimaitis
(Iš ciklo „Metų laikai")

PĖDOS MIRTIES ZONOJE

Šiuo pavadinimu yra parašyta mokytojos Elenos Juciūtės knyga, kuri buvo ištremta į Sibirą. Rusams užėmus Lietuvą, dar ilgai veikė partizanai. Ne tik partizanai, bet ir žmonės, kurie turėjo bet kokį ryšį su jais. Jie buvo žiauriai baudžiami, jei buvo pagauti.

Vieną dieną komunistai sužinojo, kad Elena Juciūtė priklausė partizanų grupei. 1947 m. sausio mėn. 12 d. ji buvo areštuota ir, po ilgų tardymų, nuteista penkiolikai metų sunkiųjų darbų kalėjimo Sibire. Kelionė traukiniu buvo ilga ir varginanti. Elena buvo įjungta į koloną, kuri turėjo sunkiai dirbti visą dieną. Kaliniai gaudavo duonos, sriubos ir labai mažai vandens atsigerti. Žmonės, kurie dirbo keturiasdešimt šeštoje kolonoje, turėjo tiesti geležinkelį. Elena buvo keliama iš vienos kolonos į kitą ir visur turėjo labai sunkiai dirbti. Ji visą laiką meldėsi, kad kas nors įvyktų, kad galėtų pakeisti padėtį.

1953 m. mirė Stalinas. Visi lietuviai džiaugėsi. Jie tikėjosi, kad bus pasikeitimų, bet nieko neatsitiko, jie ir toliau turėjo sunkiai dirbti. Tais pačiais metais Elena vėl buvo išvežta kitur, ji nežinojo kur ir kodėl. Nuvežė ją į Sverdlovską, o po keletos dienų į Maskvą. Ten jai pasakė, kad važiuotų į Rygą. Pagaliau ji buvo atvežta į Klaipėdos kalėjimą. Po poros savaičių nuvedė ją pas tardytoją. Ten ją vėl apklausinėjo ir parodė jos bylą. Perskaičius tos bylos keletą sakinių, Elena pasakė, kad ji negalėjo tokios bylos pasirašyti. Tardytojas nustebo, kad ji mokėjo skaityti, rašyti ir kalbėti rusiškai.

Po poros dienų jai pradėjo ruoštis naują bylą. Lapkričio mėnesį vėl ji išvežė į Sibirą. 1956 m. birželio 29 d. jai buvo pranešta, kad turės eiti į teismą.

Dailininkės Birutės Demkutės iliustracija „Lakštingalai".

LAKŠTINGALA

Naktis pavydėjo dienai, kad jai paukšteliai gražiai čiulba. Sumanė bent vieną kurį paukštelį pavilioti. Todėl dienai baigiantis, tyliai šliaužė naktis ir klausėsi, kuris paukštis kaip čiulba. Kai visi paukščiai vakare nutilo, sutūpė poilsiui, prišliaužė naktis prie lakštingalos ir jai šnabžda (tyliai kalba):

— Be reikalo leidi savo balselį, kada aplinkui kiti paukščiai čiauška, kada laukuose dalgiai žvanga (skamba). Pranyksta tavo giesmelė dienos triukšme. Ar tau nebūtų maloniau čiulbėti tada, kai aš nutildau dienos triukšmą, kai tik naktigonis be žodžių su žvaigždėmis kalbasi?

Lakštingala klausėsi nakties švelnios ir tylios kalbos. Sugalvojo išmėginti savo balsą nakties tyloje.

Plačiai pasklido lakštingalos giesmė, plaukė laukais, traškėjo šlaitų daubose. Naktigonis, pamiršęs žvaigždes, gaudė ausimis giesmės gaidą. Naktis iš džiaugsmo virpėjo:

— Teisybę kalbėjai, naktie, — sutiko lakštingala, niekieno netrukdoma giesmelę baigus. — Nuo šios valandos tavo tylumoje mano giesmė teskambės.

Ir ėmė lakštingala nakčiai čiulbėti. Tik dienos pamiršti negalėjo. Kaskart, kai aušra rytuose, tamsų nakties dangų raudonai nudažius, aukso spinduliais pratrūksta, lakštingala neišlaiko, sučiulba, visomis savo balso stygomis dieną brėkštančią, saulę tekančią sveikina.

(Iš **Prano Mašioto** raštų).

Po daug ginčų jai buvo pranešta, kad bus paleista iš kalėjimo. Sugrįžus į Lietuvą, kaip ir visiems buvusiems tremtiniams ir kaliniams, buvo sunku surasti vietą kur gyventi. 1962 m. ji gavo kvietimą iš sesers, gyvenančios JAV, Bostone. Čia atvyko ir neilgai gyvenusi mirė. Čia gyvendama parašė ir šią knygą.

Perskaičiusi šią knygą, aš daug sužinojau apie lietuvių vargus sovietų okupacijoje.

Audrytė Navasaitytė,
Detroito „Žiburio" aukšt. lit. m-los mokinė („Žiburio spinduliai").

SUDIEV, ŠEŠTADIENINE MOKYKLA

Jau praėjo daugiau negu penkiolika metų nuo tos pirmos dienos, kai pradėjau lankyti Šv. Kazimiero šeštadieninę mokyklą. Nelabai gerai atsimenu tų pirmųjų metų. Mano vienintelis iš tų dienų prisiminimas yra vaikų darželis. Mūsų graži, jauna, svarbiausia blondinė (man jos plaukai labai patiko) mokytoja nuvedė mus į klebonijos sodelį, kur jaunų raudonų rožių žiedai pradėjo žydėti. Niekada nebuvau mačiusi tokių rausvų rožių. Jų spalva man priminė mano mamos naujus lūpų dažus, o jų kvapas — močiutės kvepalus. Norėjau visą dieną praleisti sode, bet reikėjo grįžti į klasę ir išmokti lietuvišką raidyną.

Nuo maždaug aštuonerių metų iki keturiolikos man taip nepatiko važiuoti į šeštadieninę. Reikėjo atsikelti anksti, kai tuo tarpu mano amerikiečiai draugai galėjo tinginiauti. Reikėjo ruošti daugiau pamokų, negu jie, ir svarbiausia, turėjau važiuoti toli, kur pietums reikėjo valgyti taukuotą picą.

Tuo metu man nebuvo svarbu, kad aš mezgiau stiprias draugystes ir tobulinau savo lietuvybę bei tautos meilę. Man tik buvo pikta, kad tiek amerikiečių draugų gimtadienių praleidau, nes turėjau lankyti mokyklą šeštadieniais.

Šiais metais atsisveikinsiu su šeštadienine mokykla. Kai pagalvoju, jeigu nebūčiau lankiusi šios mokyklos, nepriklausyčiau nei ateitininkams, nei skautams, nei „Spinduliui". Nebūčiau sutikusi savo geriausių draugų stovyklose ir šokių šventėse. Nuostabu, kad iki šiol nesupratau šios mokyklos svarbos. Ir šiandien, kai Lietuva laisvėja, aš sau prižadu, jeigu turėsiu vaikų, juos priversiu (gražiuoju) lankyti šeštadieninę mokyklą. Kodėl? Vėliau jie man padėkos...

Laima Žemaitaitytė,
Los Angeles Šv. Kazimiero aukšt. lit. m-los mokinė („Aš čia (gyva").

Be šunų namai kurti, be vaikų — akli (Panevėžys).

LIETUVOS HIMNAS

Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu atgimstanti žeme.
Nenustokit kovot už kraštą
Ir lietuvių laisvę.

Tegul spalvotos trispalvės
Plevėsuoja amžinai...
Neužmirškit mūsų kalbos
Ir mūsų kultūros.

Tegul bangos Baltijos
Tebanguoja per krantus,
Kad miškai Lietuvos
Amžinai žaliuotų.

Tegul viltis mūsų visų
Mus visus suvienytų!
Nepasiduokime dabar,
Greitai būsime laisvi.

Linas Underys
Toronto Maironio lit. m-los mokinys. Kanada (Maironio mokyklos metraštis)

MIELAS DIENORAŠTI

2055 m. birželio mėn. 6 d.

Dabar važiuosiu autobusu pasižiūrėti apylinkių. Mano pirmutinis sustojimas yra prie naujos kolonijos, įkurtos 1992 metais. Atvažiavę gėrėjomės, atrodė viskas gana įdomiai. Dabartinis keliavimas po planetas yra daug įdomesnis. Tolimesnis sustojimas bus pirmas Mėnulio muziejus. Bus įdomu pamatyti. Tad viso gero ir iki kito karto.

2055 m. birželio mėn. 7 d.

Aš esu tokia laiminga, kad atsivežiau tave kartu: man atrodo, kad mudu gerai susidraugavome. Skristi į Mėnulį buvo mano svajonė, taip kaip skristi į Europą prieš daugelį metų. Dabar ilsiuos pajūry po tiek daug įspūdžių ir vaikščiojimų. Pajūris labai gražus ir švarus, kai kur blizga maži gintaro gabaliukai. Laikas taip greit bėga, tik keturios dienos liko kol važiuosiu namo, tai reikia persirengti ir eiti pasivaikščioti International gatve.

Vilija Gulbinaitė

GALVOSŪKIO NR. 156 ATSAKYMAS

Ši vietovė yra **Conn** valstijoje.

GALVOSŪKIO NR. 157 ATSAKYMAS

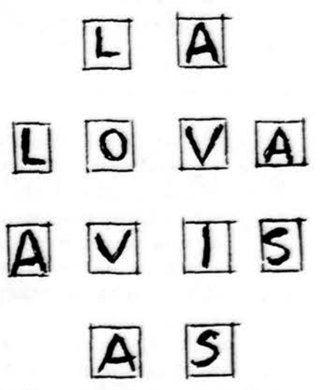

Žiūrėkite brėžinį su raidėmis.

GALVOSŪKIO NR. 159 ATSAKYMAS

Aukso veršio garbintojus žydus pasmerkė Mozė.

GALVOSŪKIO NR. 160 ATSAKYMAS

Iš tų trijų berniukų vienas eina 12 minučių, antras — 16 min., trečias — 20 min.